

Pismo
ukazuje się
we wtorki
i piątki

Głos

weekend

Piątek
15 sierpnia 2025
nr 64 (LXXX)
cena: 22 Kč

REGION
SEZON DOŻYNKOWY
ROZPOCZNIE SIĘ ZA
TYDZIEŃ STR. 5

KULTURA
POP ART
STR. 8

WYWIAD
PAMIĘTNIKI
WIEJSKICH KOBIET
STR. 9

Minister: wystarczy matura z języka polskiego

PROBLEM: Niektóre uczelnie w Polsce wymagają od aplikujących na studia osób z Zaolzia, które mają maturę z języka polskiego, certyfikatu poświadczającego jego znajomość. Po wystosowaniu listu otwartego przez rodziców jednego z kandydatów do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz rektorów polskich uczelni sprawa stała się głośna i nabrała tempa. Jednak na „happy end” trzeba będzie jeszcze poczekać.

Beata Schönwald

Michał Szczotka i Regina Szczotka-Szatanik z Wędryni postanowili zainterweniować w ministerstwie po przedłużającej się i w ostatecznym efekcie jałowej korespondencji syna Adama, absolwenta Polskiego Gimnazjum w Czeskim Cieszynie, z Uniwersytetem Ekonomicznym w Krakowie. Pierwszy e-mail w sprawie udokumentowania znajomości języka polskiego z dnia 13 lipca br. uwzględniał dwie opcje – dostarczenie certyfikatu lub zdanie egzaminu językowego na uczelni. W trzy dni później nadeszła informacja następującej treści: „Jeżeli jest Pan zdecydowany podjąć studia na naszej uczelni, to proponuję potwierdzić podjęcie studiów i zapisać się na egzamin sprawdzający znajomość języka polskiego na naszej uczelni. Zapisy na egzamin od 1 do 24 sierpnia, egzamin 3 września”.

W czasie, gdy Adam Szczotka czekał na link zgłoszeniowy na egzamin, 4 sierpnia otrzymał z uniwersytetu wiadomość, że „w związku z niedawnym ogłoszeniem przez ministerstwo, uczelnie nie mogą przeprowadzać egzaminów językowych, a tym samym akceptować ich wyników” i że do 26 września br. należy przedstawić certyfikat potwierdzający znajomość języka. E-mail zawierał również listę akceptowanych certyfikatów.

– Tu pojawił się problem. Okazało się, że NAWA przeprowadza egzamin do certyfikatu aż w listopadzie, a pozostałe egzaminy prywatne odbędą się najwcześniej 30 sierpnia z tym, że wystawienie certyfikatu trwa co najmniej 6 tygodni. W tej sytuacji dostarczenie go w wymaganym przez uczelnię

● Zdany egzamin maturalny z języka polskiego w Polskim Gimnazjum w Czeskim Cieszynie to niekoniecznie wystarczające potwierdzenie znajomości tego języka. Fot. BEATA SCHÖNWALD

terminie jest całkowicie niemożliwe – powiedziała „Głosowi” Regina Szczotka-Szatanik. Tak argumentował również jej syn w korespondencji z uczelnią. Dowiedział się jednak, że „w związku z rozporządzeniem każdy kandydat zagraniczny zobowiązany jest przedstawić certyfikat językowy z listy ministerialnej” i że szkoła „od zawsze wymagała certyfikatu”, wcale nie wspominając jednak o obiecany egzaminie, który został odwołany w ostatniej chwili.

– Wygląda na to, że obywateli spoza Unii Europejskiej traktują

tak samo jak obywatela Unii Europejskiej, naruszając rozporządzenie z dnia 30 lipca 2025 roku. Czy to jest dopuszczalne? W tym momencie jesteśmy bezbronni, syn nie może zrobić absolutnie nic – stwierdziła matka tegorocznego maturzysty Polskiego Gimnazjum.

Po zapoznaniu się z listem otwartym małżonków z Wędryni sprawą zajęło się już pod koniec ub. tygodnia Centrum Pedagogiczne dla Polskiego Szkolnictwa Narodowościowego w Czeskim Cieszynie. – Z podobnym problemem zwró-

cili się do mnie również rodzice uczennicy zgłaszającej się na Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu. Sprawę konsultowałam z prof. Jolantą Tambor, pełnomocniczką rektora Uniwersytetu Śląskiego ds. studentów zagranicznych w Katowicach, dyrektorką Szkoły Języka i Kultury Polskiej tej uczelni. Jestem w kontakcie z Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego – poinformowała dyrektorka Centrum Marta Kmeť.

Ciąg dalszy na str. 3

REKLAMA

Wykorzystaj swój BENE-fit!

sport vitality

Chodź zagrać!

korty tenisowe ziemne,
minigolf, mini piłka nożna,
siatkówka plażowa...

+420 736 626 848
www.sportvitality.cz

GŁ-609

Znajdź nas na Facebooku

Znajdź nas na YouTube

Znajdź nas na X-ie

CYTAT NA DZIŚ

Władysław Kosiniak-Kamysz
wicepremier RP i minister obrony narodowej, przed
dzisiejszym spotkaniem prezydentów USA i Rosji

...

Ten pokój musi być sprawiedliwy, uczciwy, musi odbywać się przy udziale Ukrainy. Jej zaangażowanie, to, co robią od trzech lat w heroicznym boju, nierównej walce, musi być uszanowane

58,63 proc.

powierzchni zbóż w Republice Czeskiej skoszono do 10 sierpnia. Żniwa jęczmienia ozimego już się prawie zakończyły, jęczmień jary był sprzątnięty z pól z trzech czwartych. Pszenicy ozimej sprzątnięto ponad połowę, jarej niespełna 30 proc. Na polach pozostało najwięcej owsa i pszenżyta (obu gatunków skoszono jedną czwartą). Dane pochodzą z Ministerstwa Rolnictwa RC. (dc)

W OBIEKTYWIE »GŁOSU«

• Trwa remont budynku Zarządu Głównego PZKO przy ul. Strzelniczej w Czeskim Cieszynie. Aktualnie firma budowlana wymienia stolarkę okienną i ociepla elewację. Do budynku, w którym mieści się także nasza redakcja, wchodzi się – w zależności od wykonywanych prac – albo wejściem głównym, albo tylnym, od strony klubu „Dziupla”. Osoby zamierzające osobiście przyjść do redakcji z ogłoszeniami lub innymi sprawami do załatwienia, prosimy o zachowanie ostrożności przy przechodzeniu przez plac budowy. (dc)

Fot. DANUTA CHLUP

Wejdź do STREFY PREMIUM

DZIŚ...

15
sierpnia 2025

Imieniny obchodzą:
Maria, Miriam, Stefan
Wschód słońca: 5.18
Zachód słońca: 20.02
Do końca roku: 138 dni
(Nie)typowe święta:
Wniebowzięcie
Najświętszej Maryi Panny
Przysłowie:
„Od Wniebowzięcia miej w stodole połowę żęcia”

JUTRO...

16
sierpnia 2025

Imieniny obchodzą:
Diomedes, Roch
Wschód słońca: 5.20
Zachód słońca: 20.00
Do końca roku: 137 dni
(Nie)typowe święta:
Dzień Synowej
Przysłowie:
„Na święty Roch w stodole groch”

POJUTRZE...

17
sierpnia 2025

Imieniny obchodzą:
Anita, Jacek
Wschód słońca: 5.28
Zachód słońca: 19.58
Do końca roku: 136 dni
(Nie)typowe święta:
Międzynarodowy Dzień Latarni Morskich
Przysłowie:
„Jeśli w dniu Jacka nie pada, suchą jesień zapowiada”

POGODA

piątek

dzień: 29 do 31°C
noc: 17 do 16°C
wiatr: 1-2 m/s

sobota

dzień: 26 do 28°C
noc: 19 do 18°C
wiatr: 1-3 m/s

niedziela

dzień: 21 do 23°C
noc: 17 do 16°C
wiatr: 1-3 m/s

Wielki remont rozpocznie się od dachu

Miejscowe Koło Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego w Czeskim Cieszynie-Mostach rozpoczyna duży remont swojej siedziby. Stał się on możliwy dzięki dofinansowaniu z Polski.

Danuta Chlup

• Marek Dywor na tyłach budynku przygotowanego do remontu.

Fot. DANUTA CHLUP Unsplash.com

Miejscowego Koła, prace ruszą pełną parą. W zimowych miesiącach przyszłego roku będzie przerwa w remoncie, dzięki czemu koło będzie mogło zorganizować bal, a także przez jakiś czas wynajmować obiekt innym organizacjom czy osobom prywatnym. Kolejny etap remontu ruszy w 2026 roku ponownie po wypłynięciu funduszy z Polski.

W planach na przyszły rok jest m.in. izolacja fundamentów, instalacja nowego ogrzewania, wreszcie ocieplenie ścian i wykonanie nowej elewacji.

Projekt o nazwie „Remont Domu Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego w Czeskim Cieszynie-Mostach – kontynuacja” jest sfinansowany z budżetu państwa polskiego przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP w konkursie „Infrastruktura Polonijna 2025” za pośrednictwem Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” im. Jana Olszewskiego. W tym roku koło otrzymało z Polski 598 tys. złotych, przyszłoroczne dofinansowanie powinno wynosić 625 tys. złotych. ▲

wał ponadto wykonanie dokumentacji projektowej.

PZKO-wcy już od końca zimy mieli przygotowany dom do remontu, lecz czekali na fundusze.

Nasze życie się zatrzymało, nie mogliśmy organizować żadnych imprez ani wynajmować budynku – przyznaje Dywor. Teraz, gdy pieniądze wpłynęły na rachunek

Minister: wystarczy matura z języka polskiego

Dokończenie ze str. 1

Z prof. Tambor rozmawiała we wtorek również nasza redakcja. Pełnomocniczka rektora UŚ potwierdziła co prawda, że Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 30 lipca 2025 w sprawie rodzajów dokumentów poświadczających znajomość języka dotyczy tylko osób spoza Unii Europejskiej, to uczelnie, które chcą z jakiegoś powodu zaostriżyć kryteria przyjęcia na swoje kierunki studiów, mogą to zrobić zarówno względem cudzoziemców spoza Unii Europejskiej, jak i jej obywateli.

– Teoretycznie na polskie uczelnie nie zdaje się egzaminu wstępnego, jest tylko konkurs świadectw maturalnych. Są jednak placówki, które robią rozmowy kwalifikacyjne przy wyjątkowo obleganych kierunkach. Teoretycznie też obywatele Unii Europejskiej tak samo jak Polaków ministerialnie nie obowiązują dodatkowe we poświadczanie języka polskiego, chyba że jakaś uczelnia z jakiegoś powodu zechce tego dodatkowego zaświadczenia. Na chwilę obecną sprawa przedstawia się więc tak, że uczelnia nie ma obowiązku go wymagać, ale ma takie prawo – wyjaśniła przedstawicielka UŚ.

Według prof. Tambor, wiele osób zarówno w ministerstwie, jak i w ośrodkach, takich jak Szkoła Języka i Kultury Polskiej w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach zabiega o to, żeby doszło do zniesienia Ustawy o Języku Polskim, która określa m.in., kiedy można państwowemu certyfikat z języka polskiego uzyskać bez zdawania egzaminu.

– Wszystkie będziemy teraz dążyć do tego, żeby np. za ukończenie w kraju zamieszkania polskiej szkoły z maturą z języka polskiego przyznawać poziom B2. Wychodziłby z założenia, że skoro rekrutacja kandydata na studia w Polsce odbywa się na podstawie konkursu świadectw maturalnych, to tak samo matura z języka polskiego w pol-

skiej szkole powinna gwarantować wymagany poziom. I tak się pewnie stanie, tyle że najprawdopodobniej od roku akademickiego 2026/2027 – zaznaczyła prof. Jolanta Tambor. Jeszcze we wtorek Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego wydało komunikat dotyczący świadectw maturalnych uzyskanych przez osoby polskiego pochodzenia w państwach Unii Europejskiej, który zdawał się problem rozwiązywać na dobre. Czytamy w nim, że „przepisy powszechnie obowiązującego prawa nie wprowadzają wymogu okazania certyfikatu lub innego dokumentu stwierdzającego posiadanie znajomości języka wykładowego na poziomie nie niższym niż B2 przez obywateli Unii Europejskiej”.

– W poszanowaniu przyznanej mocą Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej autonomii uczelni, nie kwestionując prawa do samodzielnego (w zakresie, w jakim nie jest to ograniczone ustawą) ustalania przez uczelnie warunków rekrutacji, w tym warunku znajomości na określonym poziomie języka polskiego jako języka wykładowego, uwzględniając zarazem potrzebę inicjowania działań wspierających i zachęcających do podejmowania studiów w Polsce w języku polskim przez cudzoziemców, w szczególności przez obywateli Unii Europejskiej, co jest jednym z założeń „Rządowej współpracy z Polonią i Polakami za granicą na lata 2025-2030”, Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego zwraca uwagę uczelni oraz osób aplikujących na studia, iż prawo polskie nie zawiera wymogu potwierdzania znajomości jakiegokolwiek języka, w tym języka polskiego, przy rekrutacji obywateli UE, którzy legitymują się świadectwem maturalnym szkoły polskiej, wydanym na Litwie, Łotwie, we Francji czy też Republice Czeskiej – napisano w komunikacie.

Wsparcie finansowe z Polski

jest szansa na zdobycie funduszy z Polski na remonty nieruchomości przeznaczonych na cele działalności polskiej i polonijnej. Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie” im. Jana Olszewskiego ogłosiła nabór wniosków na 2026 rok oraz na lata 2026-2028, które mogą uzyskać dofinansowywanie z Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

Nabór wniosków przeznaczony jest dla organizacji planujących realizację zadań o charakterze remontowym. Nabór wniosków potrwa od 8 sierpnia do 8 września 2025 roku – czytamy w informacji opublikowanej na stronie internetowej fundacji. Termin realizacji w przypadku wniosków złożonych na przyszły rok określono na 1 stycznia – 31 grudnia 2026 roku. Natomiast zadania wynikające z wniosków wieloletnich należy wykonać w terminie 1 stycznia 2026 roku – 31 grudnia 2027 roku

lub 1 stycznia 2026 roku – 31 grudnia 2028 roku.

Minimalna kwota dofinansowania wynosi 50 tys. zł, maksymalna – 700 tys. zł dla projektów zwykłych, a dla zadań o charakterze priorytetowym do 3 mln zł. Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie” zastrzega jednak, że ze względu na planowane przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP zmiany warunków przyznawania dotacji dla projektów infrastrukturalnych w 2026 roku, mogą zaistnieć zmiany w wysokości dofinansowania.

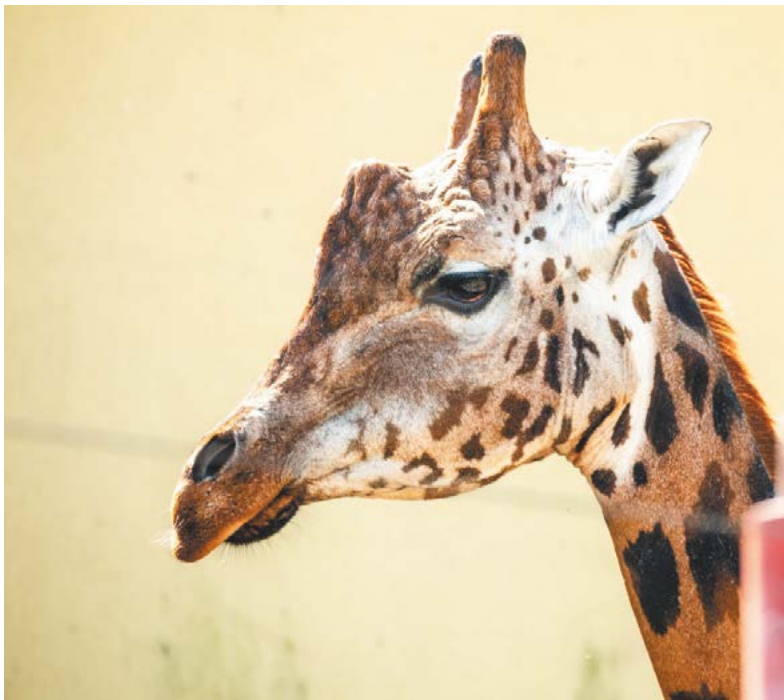
Linki do formularzy wniosków oraz potrzebnych załączników dostępne są na stronie internetowej fundacji pod informacją dotyczącą naboru opublikowaną w zakładce Aktualności. Po wypełnieniu należy je przesłać do 8 września br. na adres: Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie” im. Jana Olszewskiego ul. Jazdów 10A, 00-467 Warszawa oraz elektronicznie na adres: jedelman@pol.org.pl i wnioski@pol.org.pl. (sch)

Śmierć na motorze

Tragiczny finał miał wypadek młodego motocyklisty, który miał miejsce w środę po godz. 18.00 w Czeskim Cieszynie. Do zdarzenia doszło na ulicy Sokołowskiej. Według wstępnych ustaleń, 23-letni mężczyzna w czasie wyprzedzania wpadł w poślizg, wyjechał poza jezdnię i uderzył w znak drogowy.

Chociaż świadkowie zdarzenia przystąpili od razu do udzielania ratunku pierwszej pomocy, ratownicy kontynuowali ich starania, a lekarz przeprowadził na miejscu zabieg chirurgiczny na klatce piersiowej, nie udało się przywrócić mu życia. Okoliczności wypadku bada obecnie karwińska policja kryminalna. (sch)

Żyrafa na rocznym pobycie

• Gość z Liberca. Fot. Zoo Ostrawa

Do Ogrodu Zoologicznego i Parku Botanicznego w Ostrawie przyjechał w ub. tygodniu gość z libereckiego zoo. Jest nim ośmioletni samiec żyrafy Rothschilda. Nowy dom znalazł tam na czas remontu pawilonu żyraf, który ma zostać przeprowadzony w jego macierzystym ogrodzie.

Do nowych warunków zwierzę przyzwyczajało się w samotności. Dopiero po kilku dniach mogło wyjść na wybieg i dołączyć do resz-

ty stada, wcześniej obserwowanego tylko spoza barierki. Na chwilę obecną składa się ono z trzech żyrafich samic – dwóch czteroletnich i jednej sześciolatki. Jednak żadna z nich nie miała jeszcze potomka. Dyrekcja ogrodu ma nadzieję, że samiec z Liberca pomoże to zmienić i ostrawskie zoo doczeka się młodych żyrafałek. Po raz ostatni cieszyono się nimi przed dziesięcioma laty. (sch)

Na filmowych plenerach wspominali Franciszka Pieczkę

W Godowie, rodzinnej miejscowości zmarłego aktora Franciszka Pieczki, odbyła się w ub. sobotę druga edycja Filmowych Plenerów z Franciszkiem Pieczką. Do przygranicznej gminy przyjechali znani artyści, którzy współpracowali z Pieczką na planie serialu „Ranczo”. Dopisała publiczność, przybyła rodzina sławnego aktora.

Danuta Chlup

Ponownie mieliśmy jako społeczność honor gościć najbliższych Franciszka Pieczki: jego córkę Ilonę oraz syna Piotra z rodziną. Choć nie mieszkają w Godowie na stałe, to można ich uważać za gospodarzy Filmowych Plenerów z Franciszkiem Pieczką. Bez nich z pewnością wydarzenie byłoby zwyczajnie uboższe i nie tak udane. A przede wszystkim trudno byłoby wspominać wielkiego aktora bez jego najbliższej rodziny – podzielił się wrażeniami z naszą redakcją Artur Marcisz, inspektor ds. komunikacji społecznej w Urzędzie Gminy Godów.

Rok temu Filmowe Plenery z Franciszkiem Pieczką kręciły się

wokół serialu „Czterej pancerni i pies”, czyli tym, z którym do dziś Pieczka jest najbardziej utożsamiany. Tegoroczne Filmowe Plenery odbyły się pod hasłem „U Japycza w domu”. Skojarzenie z serialem „Ranczo”, kolejną kultową produkcją z udziałem wielkiego aktora, nie jest przypadkowe. To właśnie ten serial, ostatni, w jakim zagrał Franciszek Pieczka, był kanwą sobotniego spotkania. Do Godowa przyjechali Piotr Pręgoski, Bogdan Kalus i Sylwester Maciejewski – kompani Pieczki z serialowej ławeczki.

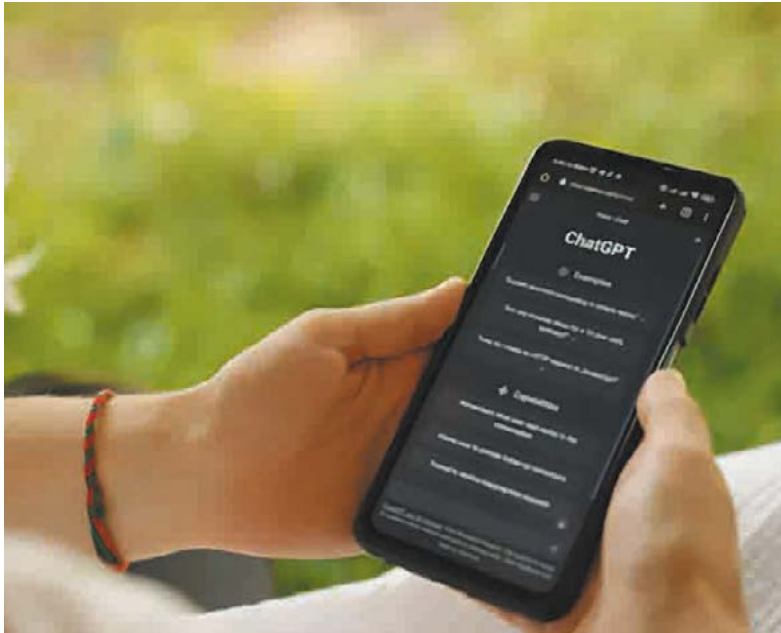
Rozmowę o sławnym aktorze prowadził znany aktor kabaretowy i prezenter Robert Korólczyk. Zdradził, że zafascynował się Pieczką dzięki serialowi „Czterej pancerni i pies”.

– Wszyscy młodzi chłopcy wzorowali się na Janku, a ja wolałem Gustlika, bo tak jak ja był Ślązakiem – przyznał moderator.

• Znani artyści wspominali Pieczkę. Pierwszy z prawej Robert Korólczyk Fot. UG Godów

Zapytaj... ChatGPT

• Zdjęcie ilustracyjne. Fot. Pixabay

ChatGPT jest odpowiednikiem wyszukiwarki Google sprzed 20 lat. Do tej pory mówiło się „zapytaj Google’a”, teraz coraz częściej mówi się „zapytaj ChatGPT” – powiedział PAP Bartosz Wójcik, autor raportu „Jak polscy internauci korzystają z ChatGPT?” Genius i Polskich Badań Internetu.

Ekspert podkreślił, że popularność ChatGPT wynika m.in. z potrzeby szybkiego dostępu do treści w internecie. – Nie musimy już uruchamiać wyszukiwarki, przeszukiwać stron, czytać i filtrować informacji. Wystarczy jedno pole tekstowe, w którym

wpisujemy lub dyktujemy pytanie, a w zamian otrzymujemy gotową odpowiedź – ocenił.

Z badania wynika również, że przeciętny użytkownik spędza z ChatGPT ponad dwie godziny miesięcznie. Najwięcej czasu spędzają tam osoby w wieku 25–34 – w czerwcu średnio 2 godziny i 42 minuty – a ich liczba przekroczyła 2,1 mln. Analiza pokazała także nadreprezentację wśród najmłodszych użytkowników, w wieku 7–14 lat.

Pod względem płci w raporcie widoczna jest przewaga kobiet korzystających z ChatGPT – ich liczba sięgnęła blisko 4,93 mln, podczas gdy mężczyzn było około 4,4 mln.

Zdaniem eksperta może to wynikać z różnic między strukturą populacji a zasięgiem. – W populacji internautów kobiety mają niewielką przewagę. W czerwcu kobiety stanowiły około 51,4 proc. – ocenił i zaznaczył, że analogicznie wygląda to w przypadku kryterium miejsca zamieszkania czy wykształcenia.

Popularność serwisu jest tak duża, że sama nazwa stała się synonimem innych narzędzi sztucznej inteligencji – podkreślił. Jego zdaniem liczba aktywnych użytkowników AI będzie w najbliższych latach rosła, a korzystanie z takich narzędzi stanie się naturalnym elementem codziennego życia w sieci.

7 sierpnia OpenAI zaprezentowało nowy model GPT-5, określany jako „najinteligentniejszy, najszybszy i najbardziej użyteczny”. Firma podkreśliła, że przed jego uruchomieniem powołano grupy doradcze ds. bezpieczeństwa i zdrowia psychicznego, w których znalazło się ponad 90 lekarzy i specjalistów, którzy mieli za zadanie opracować mechanizmy wykrywania problemów emocjonalnych użytkowników.

– OpenAI najpierw załatwił swoją aplikacją, a teraz zajmuje się skutkami ubocznymi – skomentował psycholog z Uniwersytetu SWPS, kierownik Centrum Innowacji Społecznych i Technologicznych „HumanTech”, Konrad Maj. Jak podkreślił, podobne zjawiska obserwowano wcześniej w przypadku mediów społecznościowych. – Czas pokazuje, czy te działania realnie i skutecznie przysłużą się zdrowiu psychicznemu, czy będą jedynie zabiegiem wizerunkowym – dodał. (PAP)

Powstał film o słynnym judoce

• Lukáš Krpálek angażuje się m.in. w wiele projektów charytatywnych. Na zdjęciu podczas biegu Trzyniecka Siódemka. Fot. mat. prasowe

Film dokumentalny o dwukrotnym mistrzu olimpijskim i świata w judo wejdzie pod koniec września na ekrany czeskich kin. Film dokumentalny „Jemný rváč”, którego bohaterem jest Lukáš Krpálek, został zrealizowany we współpracy z Česká Telewizją.

Obraz przedstawia nie tylko głównego bohatera, ale i rozmowy z jego największymi rywalami, m.in. słynnym Francuzem Teddy Rinerem, pięciokrotnym mistrzem olimpijskim (w tym dwa razy w drużynie).

Krpálek złoty medal igrzysk olimpijskich w Rio de Janeiro zdobył w kategorii 100 kg, zaś mistrzostwo olimpijskie w Tokio w kategorii +100 kg. Obecnie 34-letni zawodnik był także trzykrotnie wybierany na

najlepszego sportowca Republiki Czeskiej (2016, 2019 i 2021).

W kategorii do 100 kg był również mistrzem świata (2014), a następnie powtórzył sukces w wadze ciężkiej w 2019 roku, w stolicy Japonii. Jest także trzykrotnym mistrzem Europy (raz w kategorii +100 kg).

Jego bogata i niesamowita kariera rozpoczęła się na olimpiadzie w Londynie, gdy w pojedynku drugiej rundy pokonał faworyta i triumfatora z MŚ 2010 Japończyka Takamasa Anai – przez ippon po 25 sekundach walki. Ostatecznie Czech zajął siódmą lokatę, ale jako 21-latek wdarł się w spektakularny sposób do światowej czołówki.

Podczas ostatnich, czerwcowych MŚ w Budapeszcie zajął siódme miejsce w kategorii +100 kg. (jb, PAP)

Sezon dożynkowy rozpocznie się za tydzień

Dożynki należą do najpopularniejszych imprez letnich w regionie. Każde mają swoich bywalców, jednak warto zajrzeć także na imprezę do sąsiedniej lub nieco oddalonej gminy. Nasz dożynkowy kalendarz pomoże Wam się zorientować, gdzie i kiedy odbędą się święta plonów na Zaolziu.

Danuta Chlup

Niedziela 24 sierpnia o godz. 13.00, Trzciniec-Guty

57. Tradycyjne Dożynki Śląskie

Organizator: MK PZKO w Gutach
Miejsce: Ogród przy Domu PZKO
Wystąpią: ZT „Trzanowice”, ZF „Bystrzyca”, ZPiT „Suszanie”, orkiestra dęta „Jablunkovanka”
Wydarzenia towarzyszące i atrakcje: kuchnia śląska (jelita z kapustą, kanapki z przetworami ze świniołowia na domowym chlebie, „kołocze” i inne specjalty) już od godz. 11.00, korowód dożynkowy od końcowego przystanku autobusowego, loteria dożynkowa, atrakcje dla dzieci.
Wstęp: dowolne datki

Sobota 30 sierpnia o godz. 13.00, Trzciniec-Oldrzychowice

XX Dożynki na Fojstwiu

Organizator: Zespół Taneczny „Oldrzychowice”, MK PZKO w Trzcinie-Oldrzychowicach
Miejsce: Na Fojstwiu, Oldrzychowice-Wieś nr 93
Wystąpią: „Małe Oldrzychowice”, „Oldrzychowice”, ZR „Istebna”, Scena Lalek „Bajka” Teatru Cieszyńskiego – przedstawienie o Jasiu i Małgosi, kapela Blaf, DJ Bartnicki, kapela „Bezmianna”
Wydarzenia towarzyszące i atrakcje: korowód maszyn rolniczych, pokaz rzemiosła – Górolsko Swoboda, zamki dmuchane, „Nerf arena”, piknik rodzinny, domowa kuchnia, loteria dożynkowa.
Wstęp: dowolne datki

Sobota 30 sierpnia o godz. 14.00, Hawierzów-Będowice

55. Dożynki Śląskie

Organizator: MK PZKO w Hawierzowie-Będowicach
Miejsce: Ogród przy Domu PZKO
Wystąpią: ZR „Będowice”, Kapela „Partycja”, „Kamraci z Kamratkami”, Ludowy Zespół Pieśni i Tańca „Vonička” z Hawierzowa, Chór Męski „Gorol” z Jablonkowa, ZT „Trzanowice”, Morawski Zespół Folklorystyczny „Ševčík” (folklor wołoski).
Wydarzenia towarzyszące i atrakcje: pochód dożynkowy z dworu zamkowego, atrakcje dla dzieci, kołaczki, potrawy z grilla, dania regionalne, strzelnica.
Wstęp: dowolne datki

Sobota 30 sierpnia o godz. 13.00, Nawisie

Dożynki – Dożynki

Organizator: Gmina Nawisie i firma Netis
Miejsce: kompleks plenerowy przy kościele ewangelickim
Wystąpią: Chór Żeński „Melodia”, zespół folklorystyczny z Istebnej, ZF „Kysucan” i Duo Jamaha (oba ze Słowacji), grupa „Slza”, dyskoteka – DJ Kawulok
Wydarzenia towarzyszące i atrakcje: wystawa maszyn rolniczych – także historycznych (już od godz. 10.00), obrządek dożynkowy w kościele ewangelickim, korowód dożynkowy, stoiska
Wstęp: wolny

Niedziela 31 sierpnia o godz. 14.00, Stonawa

Dożynki Stonawskie

Organizator: Gmina Stonawa we współpracy z Farmą Stonawa
Miejsce: Park PZKO
Wystąpią: dzieci ze Stonawy, Chór Mieszany PZKO „Stonawa”, piosenka Kaczi, Abba revival
Wydarzenia towarzyszące i atrakcje: konkurs na najlepszy kołacz dożynkowy, domowe kołaczki, sprzedaż specjalów mięsnych, wystawa maszyn rolniczych i zwierząt hodowlanych na łące naprzeciwko Domu PZKO
Wstęp: wolny

Sobota 6 września o godz. 14.00, Piosek

XI Pioseckie Dożynki

Organizator: Gmina Piosek we współpracy z farmą Karola Skupnia i OSP w Piosku
Miejsce: kompleks plenerowy obok boiska
Wystąpią: Blok folklorystyczny: „Velká Magurka”, „Grojecowianie” z Żywca, „Zaolzi” i „Zaolzioczek” z Jablonkowa, Tiana Berenika Skupień i Eliška Kubásková z kapelą „Polana”, kapele „Mionší” i „Nowina”. Blok niefolklorystyczny w stylu retro: Blaf, Bidon, Legendy se vraci.
Wydarzenia towarzyszące i atrakcje: „Witaczka” – przejazd wozów po wsi z muzykującymi kapelami „Mionší” i „Nowina” (w godzinach poobiednich), ekumeniczne poświęcenie wieńców dożynkowych

• Korowód dożynkowy w Gutach – zdjęcie z ub. roku.

• Zeszlóroczne Trzanowski Dożynki. Zdjęcia: DANUTA CHLUP

w kościele ewangelickim, korowód dożynkowy z wozami alegorycznymi (końskie zaprzęgi, traktory retro, nowoczesne maszyny rolnicze), bogata oferta kulinarna, wieczorna dyskoteka, atrakcje dla dzieci.
Wstęp: dowolne datki

Sobota 6 września o godz. 15.00, Hawierzów-Sucha

Dożynki Suskie

Organizator: MK PZKO w Hawierzowie-Suchej

Miejsce: ogród obok świetlicy PZKO
Wystąpią: „Chórek” z Suchej Górnej
Wydarzenia towarzyszące i atrakcje: kielbaski z różną i inne posiłki, kołaczki, atrakcje dla dzieci
Wstęp: dowolne datki

Sobota 20 września o godz. 13.00, Trzanowice

Trzanowski Dożynki

Organizator: MK PZKO w Trzanowicach i Gmina Trzanowice

Miejsce: kompleks plenerowy obok Urzędu Gminy
Wystąpią: ZT „Trzanowice” i „Dziecka z Trzanowic”, uczniowie czeskiej szkoły w Trzanowicach i polskiej w Gnojniku, ZF „Bystrzyca”, AGG (Amatorska Grupa Gitarowa) z Cieszyna, Chinaski Tribute
Wydarzenia towarzyszące i atrakcje: korowód dożynkowy – traktory z przyczepami wiozącymi gospodarzy i zespoły objadą całą wioskę, konkurs na najlepszy bochenek chleba, przegląd talentów, placki ziemniaczane, potrawy z grilla i inne przysmaki, atrakcje dla dzieci.
Wstęp: wolny (dc)

Jak uwolnić rycerza

Kończy się kolejny turnus „Wakacji na Zaolziu” w Karwinie–Frysztacie. Uczestnicy mają za zadanie uwolnienie rycerza uwięzionego w starym zamku. Potrzebne są do tego wyobraźnia, zręczność, umiejętność współpracy i otwartość na przygodę.

Danuta Chlup

Półkolonie pt. „Historia starego zamku” rozpoczęły się w poniedziałek, a dziś się kończą. Grupa dzieci w wieku od 6 do 10 lat spędza czas pod okiem opiekunek Zuzany Cichej i Zuzany Fabisz. Zaplecze mają wspaniałe – wyremontowany Dom Polski PZKO wraz z ogrodem. Korzystają także z niedalekiego parku Bożeny Némcowej.

– Tematem tego tygodnia jest tajemnica starego zamku. Fajnie się złożyło, że jesteśmy w Karwinie i mamy tu zamek. Dzieci każdego dnia poznają część legendy o uwięzionym rycerzu. Na przykład w środę pojedziemy na wycieczkę na Wzgórze Zamkowe w Cieszyńcu – powie-

dział nam we wtorek Zuzana Cicha.

W poniedziałek dzieci wykonywały zadania, w których trzeba było wykazać się siłą. We wtorek liczyła się współpraca, będąca ważnym elementem idei rycerstwa. Dzieci musiały na przykład całą grupką stanąć na rozpostartym na trawie kocu i nie schodząc z niego, powoli przewrócić go na odwrotną stronę. Dalsze zadanie polegało na biegu pomiędzy przeszkodami do bazy, z wodą w kieliszku. Za każde zadanie dzieci otrzymały część mapy parku. Kierując się nią, wyruszyły z opiekunkami wyznaczoną trasą, gdzie czekały na nie kolejne zadania. Uczestnicy zdobywali ponadto każdego dnia część krysztalowego serca. Kiedy będzie całe, uwolnią dzięki niemu uwięzionego rycerza.

Dziesięcioletni Antek Macionczyk z Karwiny–Łąk należał do najbardziej doświadczonych uczestników. To on

sklejał mapę i kierował akcją podczas przewracania koca z „załogą”. – Byłem cztery lata w zuchach, teraz z tej grupy odchodzę. Tam często robimy także rzeczy, nie było to dla mnie nic nowego – przyznał chłopak. – Chodzę do szkoły w Czeskim Cieszyńcu, ale znam park w Karwinie. Widzę na trasie znane punkty – pójdziemy od zamku koło minizoo aż do przystani łódek.

Ania Wacławik pójdzie po wakacjach dopiero do pierwszej klasy polskiej szkoły w Karwinie–Frysztacie, lecz i ona odważnie włączyła się w program półkolonii.

– Są tu Wiki i Walerka, które znam – wyjaśniła, dzięki czemu czuje się pewnie w gronie starszych koleżanek i kolegów.

Głównym organizatorem „Wakacji na Zaolziu” jest Kongres Polaków w RC wraz ze Stowarzyszeniem Młodzieży Polskiej. ■

• Grupa uczestników półkolonii wyrusza spod zamku na trasę po parku.

• Dzieci sklejają mapę. Zdjęcia: DANUTA CHLUP

E-mail: danuta.chlup@glos.live

Pisząc do nas, podaj swój wiek, klasę i adres szkoły, do której uczęszczasz. Prosimy o nadsyłanie listów o objętości do 2000 znaków ze spacjami.

Pamiętajcie o dziennikach z podróży

Jak Wam mijają wakacje? Nie zapomnieliście o dziennikach z podróży? Nawet jeżeli tak się stało, wciąż jeszcze macie szansę wziąć udział w konkursie Klubu Podróżnika „Za oknem”, który założył w Wędrzyni uczeń tamtejszej PSP Daniel Bednár. Na uczestników czekają nagrody.

Zgłoszenia przyjmowane są tylko do 25 sierpnia, jednak na stworzenie dziennika i jego oddanie macie więcej czasu. Formularz zgłoszeniowy dostępny jest w Internecie pod linkiem: <https://forms.gle/eJAXd-KvPxYwdITJy7>. Gotowe prace należy wysłać lub osobiście dostarczyć w terminie do 19 września na adres organizatora konkursu: Centrum Pedagogiczne, Ostrawska 612/21, 737 01 Czeski Cieszyń. Wymagana objętość konkursowego dziennika, w dowolny sposób łączącego opisy, notatki, rysunki, wyklejanki, zdjęcia i inne techniki graficzne, to co najmniej 4 strony formatu A4 w kategorii dzieci do lat 10 oraz co najmniej 8 stron w kategorii starszych uczestników do lat 15.

• Finał szesznarocznej edycji. Uczestniczkę przeglądając konkursowe dzienniki z podróży. Fot. DANUTA CHLUP

W redakcji tymczasem wyłoniłmy laureata naszego „głoskowego” quizu wakacyjnego. Książkę Maxa Czornyja pt. „Sekret Wenecji” będzie mógł przeczytać Dawid Machala z Cierlicka-Grodziszca. Gratulujemy wygranej!

Konkurs skierowany jest do uczniów polskich szkół na Zaolziu oraz Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Kluczaczu, z którą niektóre zaolziańskie podstawówki realizowały projekt „Wspólna ławka”. (dc)

GŁOSIK I LUDMIŁKA

Dlaczego morze jest słone?

Głosik i Ludmiłka po raz pierwszy pojechali autokarem nad morze. Z radością korzystali ze słonecznej pogody nad Adriatykiem, opalali się i pływali. Co wieczór skrzaty wychodziły na długi spacer po nadmorskiej promenadzie, a przechadzając się, dzieliły się wrażeniami.

– Przyznam ci się, Ludmiłko, że dopóki sam nie skosztowałem morskiej wody, nie wierzyłem, że naprawdę jest słona. I to tak bardzo! Ludmiłka się uśmiechnęła.

– Ja też nie do końca w to wierzyłam... A wiesz, Głosiku, dlaczego jest słona?

Skrzat zaprzeczył ruchem głowy. – A ja wiem dokładnie. Dowiedziałam się tego z tej książki o ciekawostkach przyrodniczych, którą czytam codziennie na plaży. A więc...

Nagle przerwała. Mijali właśnie lodziarnię z ogródkiem.

– Zaraz ci wyjaśnię, ale zamówmy lody i usiadźmy na chwilę – zaproponowała. Głosik chętnie się zgodził.

– A więc woda jest słona z kilku powodów – opowiadała chwilę później Ludmiłka. – Na dnie morza znajdują się skały zbudowane z różnych minerałów, są wśród nich także kryształki soli. Woda je rozpuszcza. Dużo soli dostaje się do mórz z podwodnych wulkanów. A poza tym woda w morzu paruje, a sól zostaje. Dlatego robi się coraz bardziej słona. W ciepłych krajach morza parują szybciej i dlatego są one bardziej słone.

– Ciekawe – przyznał Głosik. – Wiesz co, Ludmiłko, jak skończysz tę książkę, to ją od ciebie pożyczę, bo na pewno jest tam wiele innych informacji o przyrodzie. (dc)

Rys. WŁADYSŁAW OWCZARZY

Folklor górniczy nad włoskim morzem

Osiem dni na przełomie lipca i sierpnia spędził Zespół Regionalny „Błędowice” na festiwalu folklorystycznym w położonym nad Adriatykiem włoskim kurorcie Rimini. Z kraju makaronów i pizzy przywiózł niezapomniane wrażenia, nowe doświadczenia oraz pierwsze miejsce zdobyte w festiwalowym konkursie.

Beata Schönwald

Błędowice” należą do tych zespołów, które latem starają się regularnie wyjeżdżać na zagraniczne wojaże. Chyba że w ich realizacji przeszkodzi im covid albo przygotowania do jubileuszu nie pozwolą na taką „swawolę”. – Ostatnio byliśmy na festiwalu w Czarnogórze, przedtem w Macedonii Północnej. W tym roku pojechaliśmy do Włoch. Miejsce wybrałam specjalnie na życzenie członków zespołu, którzy chcieli spędzić ten czas nad morzem. Złożyłam więc aplikację i po zweryfikowaniu naszego programu zostaliśmy zakwalifikowani do udziału w odbywającym się tam festiwalu – mówi kierowniczka organizacyjna zespołu Dorota Pawlas.

Do Rimini wyjechał z Błędowic pełny autokar – 35 członków zespołu tanecznego i kapeli „Partija” oraz działacze Miejscowego Koła PZKO w Hawierzowie-Błędowicach, w ramach którego pracują oba ansamble. Nie zabrakło wśród nich prezesa Piotra Chroboczka oraz założycielki zespołu Dagmar Palarcik. – Na początku naszej włoskiej przygody zatrzymaliśmy się w ma-

lowicznej Wenecji, gdzie mieliśmy okazję zwiedzić plac św. Marka czy most Ponte di Rialto. Ze swoimi kanałami i historyczną zabudową miasto to uchodzi za jedno z najbardziej urokliwych miejsc w Europie. Nie powinno więc dziwić, że zwiedzanie zajęło nam niemal cały dzień. Wieczorem zaś udaliśmy się do celu naszego wyjazdu, czyli miasta letniskowego Rimini – relacjonuje tancerz zespołu Dominik Prymus. Później uczestnicy wyjazdu zwiedzili również San Marino i Padwę.

Na festiwalu „Błędowice” wystąpiły z obrazkiem „Skok przez skórę” autorstwa Adama Palowskiego, przedstawiającym werbunek nowych członków stanu górniczego. To za niego międzynarodowa komisja konkursowa przyznała zespołowi działającemu pod kierownictwem artystycznym Anny Kadłubiec i Weroniki Siwek pierwszą nagrodę w kategorii zespołów folklorystycznych. – Jednym z festiwalowych wydarzeń był również pochod, który zakończyliśmy spontanicznym występem i integracją międzypolową z Ludowym Zespołem Artystycznym „Ciechanów” i innymi uczestnikami. Nie zabrakło wspólnego śpiewania i poloneza na Piazza Cavour – dodaje Prymus.

Zdaniem kierowniczki organizacyjnej wyjazd na zagraniczny festi-

• „Błędowice” w pełnej krasie przed rozpoczęciem pochodu w Rimini.

• Ekipa błędowicka zwiedziła San Marino. Zdjęcia: archiwum ZR „Błędowice”

wał to dla zespołu duża korzyść. – To jest czas, kiedy możemy być przez cały tydzień razem, co jest bardzo ważne ze względu na integrację. Mamy członków w wieku od 15 lat

do ok. 30 i właśnie dzięki takim inicjatywom, jak zorganizowany przez nas na plaży turniej siatkówki, jesteśmy zgraną grupą. Wartością dodaną jest też poznawanie folkloru – po-

czucie dumy z tego, co my robimy, oraz możliwość obserwowania, jak robią to inni, nawet z tak odległych miejsc jak Indonezja – przekonyuje Dorota Pawlas.

ZR „Błędowice” wyjechał do Włoch w środku sezonu letniego. Wcześniej, w maju, występował na Dniach Śląskich w Łomnej Dolnej, a pod koniec czerwca tańczył na największym festiwalu folklorystycznym RC w Strażnicy. Z kolei w sobotę 30 bm. zaprezentuje się na tradycyjnych 55. Dożynkach Śląskich w Błędowicach. Na 12 września zaplanował natomiast próbę połączoną z naborem nowych członków, na którą już teraz gorąco zaprasza wszystkich miłośników folkloru, tańca i dobrej zabawy. ■

Dzieci z Zaolzia odkrywają swoje pasje

• Zajęcia Heroes academy są bardzo różnorodne. Fot. Campus Bemke

opartej na szczerości – wyjaśnia Krzysztof Słaboń, dyrektor ds. relacji społecznych Fundacji Campus Bemke. Wszystko dzieje się w atmosferze odpoczynku i rekreacji. Obozy organizowane w ramach Wakacji z Pasją odbywają się w ośrodku Hucisko na terenie Jury Krakowsko-Częstochowskiej w województwie śląskim. W tym tygodniu realizowane są równoległe trzy turnusy tematyczne. „Heroes academy” skupia się przede wszystkim na sporcie i pomaga rozwijać w dzieciach cechy bohatera. W programie są jazda konna, sztuki walki, zajęcia teatralne czy wspinaczka. „Science” pozwala uczestnikom zanurzyć się w świat nauki poprzez przeprowadzanie eksperymentów chemicznych i fizycznych, zajęcia z astronomii, a nawet stolarstwa. Natomiast turnus Adventure jest swoistą szkołą przyżycia. Dzieci uczestniczą w grach terenowych, próbują wspiąć się, nocać pod gołym niebem.

Z pierwszych dwóch ofert korzysta obecnie 6-osobowa grupa z Zaolzia. W ub. tygodniu tak samo liczna ekipa wypoczywała na obozie

„Expedition” będącym połączeniem wszystkich trzech wymienionych propozycji z możliwością doboru zajęć do zainteresowań uczestnika. Jednym z uczestników przebiegających obecnie turnusów jest 10-letni Artur Suchanek z Czeskiego Cieszyń. Razem z kolegą realizuje program „Heroes academy”. – Już przed wyjazdem spotkaliśmy się z bardzo profesjonalnym podejściem ze strony organizatorów. Komunikacja z nimi była w odróżnieniu od innych tego typu inicjatyw bardzo intensywna. Na bieżąco otrzymywaliśmy materiały dotyczące obozu, były spotkania w internecie, zadania dla rodziców z dzieckiem. Natomiast o tym, jak syn spędza czas na obozie, dowiadujemy się dzięki informacjom i zdjęciom zamieszczanym przez organizatorów na grupie whatsappowej – mówi ojciec Artura, Andrzej Suchanek.

– Na chwilę obecną w Hucisku przeżywa swoją wakacyjną przygodę 170 uczestników pod nadzorem 50-osobowej kadry. W każdym turnusie bierze udział ok. 60-80 osób. Dzieci w wieku 7-8 lat podzielone są na grupy 10-12-osobowe, starsi działają w grupach 15-16-osobowych. Dzieci z Zaolzia zostały zapisane

przez rodziców na różne turnusy, co sprzyja ich integracji z rówieśnikami z Polski. Są częścią całej wakacyjnej społeczności i dzięki temu osiągnęły to co dla nich szczególnie ważne – budowanie więzi z Polską poprzez język i kulturę. Wychodzimy bowiem z założenia, że integracja jest niesłychanie ważna dla wszystkich. Dlatego pierwszy dzień jest poświęcony wzajemnemu poznawaniu się, a w kolejnych dniach poprzez różne aktywności staramy się w uczestnikach budować poczucie, że wszyscy tworzą jeden oboz, i w ten sposób świadomie przeciwdziałają tworzeniu małych partycularnych grup – podkreśla Krzysztof Słaboń.

Koszt udziału w Wakacjach z Pasją dla gości z Zaolzia pokryła darowizna jednego z darczyńców Campusu Bemke – polskiego koncernu spożywczego z Wadowic. Również w kolejnych latach fundacja z Wadowic chce wychodzić ze swoją ofertą do Polaków w RC. – Budujemy własny campus i mamy szereg projektów, które będziemy w nim rozwijać. Do udziału w nich chcemy zapraszać również Zaolzie. No i oczywiście będziemy kontynuować organizację Wakacji z Pasją – przekonyuje dyrektor ds. relacji społecznych Campusu Bemke. (sch)

POP ART

419

Janusz Bittmar

Lubicie się bać? Jeśli tak, jak Danny Boyle, twórca „28 lat później”, to zyczę wam powodzenia i mocnych nerwów w kinie. Zapraszam do lektury najnowszego Pop Artu.

RECENZJE

28 LAT PÓŹNIEJ

Ten film musiał powstać. Fani domagali się tego od wielu lat, a dokładnie od 2002 roku, kiedy to w kinach leciał obraz „28 dni później”, apokaliptyczna wizja Londynu ogarniętego wirusem zamieniającym ludzkie istoty w zabójcze zombie. Wprawdzie w międzyczasie, w 2007 roku, powstał jeszcze obraz „28 tygodni później”, ale nadawał się raczej do kosza, z filmem Danny’ego Boyla miał wspólnego tylko wroga: zombie.

Ceniony reżyser Danny Boyle za pierwszym razem nie zdołał sprzedać widzom pełnego zachłania eks-presji, pamiętam, że wracałem wtedy z kina z lekkim niedosytem, licząc na znacznie lepszą zabawę. Fakt, że tamten film był bardziej teledyskiem, niż horrorem, a scenariusz też pozostawiał wiele do życzenia, spowodował, że przemierzając nocne miasto do domu ani razu nie odwróciłem głowy, żeby sprawdzić, czy nie biegnie za mną jakiś zmutowany osobnik. Teraz było zupełnie inaczej. Wracaliśmy w trójkę, w najmocniejszym składzie ostrawskiego „Horror Klubu”, a ja mimo wszystko czułem na plecach oddech niewidzialnego wroga...

„28 lat później” wbija w fotel z potężną mocą zaraz na starcie. Jak przysłało na solidnie nakręcony horror, początek i koniec muszą strzelać najsilniejszymi pociskami. I faktycznie, scena w mieszkaniu, w którym dzieci oglądają na ekranie telewizora jeden z odcinków serialu „Teletubbies”, a w tle, za drzwiami toczą się mroźne krew w żyłach sceny walki rodziców z zombie, przylatcza swoim naturalistycznym, a po części też zamierzonym satyrycznym przekazem. Soczysty odbiór filmu ułatwia rewelacyjny scenariusz napisany przez Alexa Garlanda, sprawdzonego współpracownika Danny’ego Boyla.

Po 28 latach od wydarzeń z pierwszej części serii Wielka Brytania i Irlandia w dalszym ciągu znajdują się w strefie objętej kwarantanną, wirus udało się jednak poskromić w innych częściach Starego Kontynentu. Strefę zamkniętą

• **Walka z zombie nigdy nie była tak frapująca, jak w filmie Danny’ego Boyla.** Fot. mat. prasowe

dla świata patroluje wojsko, wirus zebrał zaś swoje żniwo głównie w mniejszych wioskach. Z małej wyspy o symbolicznej nazwie Holy Island, mieszkańca której udało się przetrwać zagładę, przeprowadzane są cykliczne „najązdy” na zakażone tereny, bo zabijanie zombie stało się m.in. częścią młodzieżowej inicjacji. A więc tak, jak wśród młodych Indian Ameryki Północnej młodzieniec stawał się mężczyzną po zabiciu pierwszego bizona, tak na jednej z wysp objętych kwarantanną chłopak staje się dorosłym łowcą po zabiciu pierwszego zombie. Dwunastoletni Spike (Spike Williams) wyrusza z ojcem (Aaron Taylor-Johnson) na właśnie taką misję. Obaj liczą, że szybko wrócą do wioski, ale okoliczności sprawia, że ta misja wcale nie będzie taka prosta.

Danny Boyle, który na zawsze zapisał się w historii kina niezapomnianym obrazem „Trainspotting”, w swoich filmach lubi skupiać się na ludzkich emocjach. Często w postaci biograficznych szkiców, jak w przypadku historii alpinisty Arona Ralstona, uwięzionego przez głaz w Robbers Roost w Canyonlands w Utah na

okres ponad pięciu dni („127 godzin”), czy też w równie udanym filmie śledzącym karierę założyciela koncernu Apple, Steve’a Jobsa („Steve Jobs”). Gatunek horroru oprócz emocji definiują też obrazy, idealnie, jeśli są kwintesencją piękła na ziemi. I właśnie takie piekło zgotowali twórcy „28 lat później” nam, widzom, na lato. Ugotowałem się potężnie nie tylko z Teletubiasami na starcie, ale przygwoźdżony do fotela, mokry od potu, pochłaniałem każde kolejne minuty tej wartkiej i efektownej akcji.

Zombie-gatunek horrorów nigdy nie należał do moich ulubionych, wręcz przeciwnie. Dopiero seria Danny’ego Boyla uświadomiła mi, że nawet w tak stereotypowym świecie można stworzyć coś bardzo wartościowego. Twórcy stosunkowo oszczędnie dawkują sceny grozy, przez co film zyskuje na atrakcyjności. Świetnie wypadają też zresztą same zombie, które zostały potraktowane pod względem wizualnym bardzo oryginalnie. Mamym więc „ślimaki”, czyli pełzające powoli zombie, a także szybkie jak Usain Bolt zombie Alfa. Inspiracją dla młodego odbiorcy (film jest dozwolony od lat 15) może być piękna relacja pomiędzy synem a chorą matką. Właśnie dla cierpiącej na niespecyfikowaną dolegliwość matki dwunastoletni Spike wraca na łód pełen zombie, żeby zdobyć dla niej lekarstwo.

Hitem dla koneserów może być obecność na ekranie Ralpha Fiennesa, cenionego brytyjskiego aktora, którego faktycznie nie spodziewałbym się akurat w takim gatunku filmowym. A jednak, Fiennes („Lista Schindlera”, „Anielski pacjent”, „Konklawe”) w roli lekarza tępiącego zombie w pojedynkę dostojnie wymiata. Nie powiem, że przeszkadzały, ale raczej rozpraszały uwagę niektóre, trochę na siłę wplatane komiczne sceny. Z tego też słynie Boyle, który lubi mieszać gatunki. Trzeba jednak przyznać, że brytyjskie poczucie humoru z przy-mrużeniem oka pasuje nawet w horrorze. Bo czy nie wygląda genialnie zbliżenie kamery na zniszczoną stację paliw pewnej znanej, globalnej sieci, gdzie po odpadnięciu jednej z liter z dachu zwisa nazwa... HELL? Witajcie w piekle, na które tylko ludzkie dobro jest sprawdzonym antidotum.

POLSKIE GRZYBOBRANIE

Dżem powraca w wielkim stylu Światło dzienne ujrzały dwa single z zapowiadanej nowej płyty śląskiej legandy blues-rocka, grupy Dżem. Za mikrofonom stanął Sebastian Riedel, są synem zmarłego w 1994 roku Ryszarda Riedla,

z którego głosem głównie kojarzony jest Dżem. Utwory „Dusza” i „Sobie potrzebni” są dostępne w sieciach streamingowych, społecznościowych, a także na oficjalnej stronie zespołu. Jak brzmią? Znakomicie, z typowym „feelingiem”

z którego głosem głównie kojarzony jest Dżem. Utwory „Dusza” i „Sobie potrzebni” są dostępne w sieciach streamingowych, społecznościowych, a także na oficjalnej stronie zespołu. Jak brzmią? Znakomicie, z typowym „feelingiem”

Pamiętniki wiejskich kobiet są wyrazem ich odwagi

Wiejskie kobiety, pisząc pamiętniki, wykazały się odwagą. Pisały je często w ukryciu, w tajemnicy przed rodziną. Bały się ośmieszenia, negatywnej oceny, czasem ostracyzmu oraz niezrozumienia – mówi Antonina Tosiek, autorka książki „Przepraszam za brzydkie pismo”, która właśnie ukazała się nakładem wydawnictwa Czarne.

Polska Agencja Prasowa

Na ile praca nad książką „Przepraszam za brzydkie pismo. Pamiętniki wiejskich kobiet” jest reporterskim wchodzeniem w świat wiejskich kobiet, a na ile podążaniem za tym, co odnalazła w ich pamiętnikach?

– To oczywiście, że kierunek mojej pracy musiał nakreślić same pamiętnikarki oraz ich teksty. Tworzę jednak z ich treści opowieść w oparciu o subiektywny wybór fragmentów i wątków, czyli łączę ze sobą puzzle. Myślę, że gdyby te pamiętniki trafiły w inne ręce, ta osoba ułożyłaby narrację w nieco inny sposób. Jednocześnie zwracam uwagę na to, co w tych pamiętnikach podważa albo komplikuje obowiązujący model wyobrażenia o kobiecości i większości w XX wieku. Interesuje mnie to, co mało oczywiste.

Czy swoją książką wpisujesz się w nurt książek o polskiej ludowości, których autorami są m.in. Andrzej Leder i Adam Leszczyński oraz Joanna Kuciel-Frydryszak?

– Nie mam wątpliwości, że moja książka zostanie do tego nurtu zaliczona. Jednak pracę nad nią rozpoczęłam wcześniej niż zaczęły pojawiać się zapowiedzi „Chłopek” Kuciel-Frydryszak. W ogóle zajęłam się pamiętnikami konkursowymi mieszkańców i mieszkanki wsi na długo przed tym, zanim w obiegu pojawił się termin „zwrot ludowy”. Kolejnym zbiorem poświęcałam pracę licencjacką i magisterską, teraz także doktorat. Początkowo obawiałam się, że książka ukaże się w momencie przesycenia tematyką oraz wykoślawienia samej idei rewizji ludowej historii Polski. Mam wrażenie, że obecnie zwrot ludowy stał się już produktem, poręczną kategorią sprzedażową i medialną, w dodatku obciążoną wieloma niebezpieczeństwami i pułapkami myślowymi. Zanim zbliżył się do uogólnień i opowiadania doświadczenia ludowego wyłącznie poprzez jaskrawe kontrasty. A przecież nie o to w tym chodziło.

Czym zatem jest twoja książka?

– Chciałam roszczeniście opowiedzieć o ludowości oraz uzupełnić ją o istotne elementy doświadczenia kobiet, szczególnie mieszkających na wsiach w drugiej połowie XX wieku, które straciłymi z pola widzenia na rzecz opowieści bardziej spektakularnych. Ale także wrócić do danych, które – mam nadzieję – pomagają spojrzeć na dyskurs wokół zwrotu ludowego z nieco innej strony.

• **Antonina Tosiek.** Fot. Facebook/Antonina Tosiek

Powiedziałaś, że często mówią o mieszkających wsi stosujemy uogólnienia. Tymczasem nawet autorki pamiętników pokazują, że nie są one monolitem, mają chociażby różne oceny sytuacji czy doświadczenia życiowe...

– Do dzisiaj nie potrafimy się zgodzić, kim tak naprawdę był „lud”. Definicja zależy od przyjętej perspektywy naukowej. Inaczej odpowiedzą antropolożki, inaczej historyczki, inaczej socjolożki. Podobnie dzieje się także w języku potocznym. Kiedy mówimy „chłopka”, mamy przed oczami wyobrażenie jednej, uniwersalnej chłopki, nazywałam ją „chłopką tote-miczną”. Myślmy, że wszystkie wiejskie kobiety miały te same doświadczenia, możliwości i szanse, a także doświadczały przemocy w podobnych obszarach. A to absolutna nieprawda!

Starałam się ukazać czasem radykalne różnice w doświadczeniach kobiet – nawet należących do tego samego pokolenia – na które wpływało szereg czynników. Po pierwsze – geografia i szczęście albo pech urodzenie się w określonym regionie. Po drugie – jeśli już mogła mieć dostęp do edukacji, nawet szansę na ukończenie kilku klas szkoły podstawowej, musiała jeszcze pochodzić z rodziny, w której edukacja dla dziewcząt była akceptowana i wspierana.

Ponadto wszyscy jesteśmy indywidualnymi jednostkami, nasze cechy charakteru są inne. Ważne było także to, czy jej rodzina miała duże czy małe gospodarstwo, jakiego rodzaju zwierzęta hodowali, a w związku z tym – w jakim stopniu mierzyli się z kolektywizacją lat stalinizmu. Może się nam dziś to wydać blade, ale dla kobiet w pierwszej połowie XX wieku często ważne było także to, jak duże ma stopy. Bo jeśli miała krótsze, mogła nosić do szkoły na zmianę buty ze swoim rodzeństwem. A jeśli dłuższe – może musiała wtedy zostać w domu.

Czy dokonałaś selekcji pamiętników, do których odwołałaś się w książce?

– Polska tradycja pamiętnikarstwa konkursowego przez cały XX wiek liczy ponad 1500 konkursów, o prugu lat dziewięćdziesiątych w kolekcji Towarzystwa Przyjaciół Pamiętnikarstwa przechowywano około dziewięćset tysięcy (!) rękopisów. W książce natomiast pracuję nad wybranymi pamiętnikami z siedmiu konkursów, w sumie wzięłam pod uwagę ponad osiemset zachowanych pamiętników. Byłoby ich zapewne więcej, jednak w latach transformacji ustrojowej siedziba archiwum TPP

w Rudnie przeszła w prywatne ręce, a jego zasoby w dużej mierze uległy zniszczeniu.

Wykorzystałam pamiętniki, które wydały mi się najwięcej opowiadać o różnicowanych doświadczeniach ich autorek. Tylko w kilkunastu przypadkach były to pamiętniki opublikowane, resztę materiału źródłowego stanowią oryginalne rękopisy sprzed ingerencji cenzury czy redakcji. Dokonałam zatem wyboru. To moja kolekcja, a ja jestem „kuratorką tej wystawy”.

Kim są autorki pamiętników?

– Nie ma jednego świata tych autorek, bo każda – jak już mówiłam – żyła w innych warunkach. Na pewno jednak autorki z lat trzydziestych nie są klasycznymi reprezentantkami swojej zbiorowości. Bo być wówczas na wsi kobietą potrafiącą pisać i którą stać na papier czy atrament, było wyjątkowe. Natomiast po wojnie autorkami były naprawdę przeróżne kobiety, rolniczki, pracowniczki PGR-ów, lokalne aktywistki, członkinie Kół Gospodyń Wiejskich.

Wszystkie musiały jednak wykazać się podobną odwagą, żeby w ogóle wziąć udział w konkursie. Swoje pamiętniki pisały bowiem często w ukryciu, w tajemnicy przed rodziną. Bały się ośmieszenia, negatywnej oceny ze strony najbliższej wspólnoty, czasem wręcz ostracyzmu. Łączy je także lęk przed byciem źle zrozumiąną czy wręcz w ogóle niezrozumianą. Zostały ponadto potrzebne w przeświadczeniu, że jako kobiety nie mają nic ciekawego do przekazania.

Czym zatem było dla nich pisanie tych pamiętników?

– Często pisały po to, aby ulżyć sobie w cierpieniu czy trudnym doświadczeniu. A piszą w różnych momentach życia na różne tematy. W kryzysowych latach trzydziestych i dziewięćdziesiątych ich pamiętniki są nieraz w tonie interwencji, np. to wręcz manifesty w imieniu całej wspólnoty. Z kolei od lat sześćdziesiątych do osiemdziesiątych kobiety pisały znacznie częściej o jednostkowych doświadczeniach i historiach, na które podczas kryzysu może zabraknąć miejsca.

Wszystkie autorki piszą jednak o wielkiej potrzebie edukacji i o wielkim marzeniu, jakim była dla nich możliwość kształcenia. W większości są to bardzo przejmujące historie o niespełnionych ambicjach, przeciwnościach losu i poświęceniu, którym trzeba było ponieść, aby pójść do szkoły. Często pojawiają się też opowie-

ści o spełnieniu pragnienia związanego z edukacją dopiero w kolejnym pokoleniu, czyli dumie z wykształcenia i szans, po które mogą sięgać ich dzieci. Szczególnie córki.

Czy swoją książką chcesz oddać głos tym osobom, które do tej pory nie były zbyt często słyszane?

– Nienawidzę określenia „oddać głos”, uważam, że jest ono bardzo problematyczne. I naiwne. Nie ma czegoś takiego jak oddawanie głosu. Jeśli osoba doświadcza jakiegoś wymiaru wykluczenia nie mówi sama, zawsze mówi za czymś pośrednictwem, opowiada się jej historię nie jej językiem. W przypadku tej książki – to moje pośrednictwo.

Zawsze myślę o kanonicznym tekście badaczki postkolonializmu Gayatri Chakravorty Spivak, która na pytanie o to, czy „podporządkowany może przemówić” odpowiadała jasno – bardzo chciałabym się to weryfikować, ale to niemożliwe. Zawsze dochodzi w jakimś stopniu do zawłaszczenia głosu.

Czy coś cię zaskoczyło w trakcie pracy?

– Na każdym kroku coś mnie zaskakiwało, na przykład to, jak często pamiętnikarki decydowały się przesłać także teksty liryczne, czasem całe zbiory wierszy. Oczywiście trafiałam na bardzo różne wiersze, niektóre zaskakująco sprawne i przejmujące. U wielu autorek widać dużą potrzebę tworzenia i obecności w kulturze pisma.

Moją uwagę zwróciło także, że autorki omijały wszelkie codzienne ograniczenia, choćby brak papieru, byle tylko pisać. Moim ulubionym przykładem jest opakowanie po twarogu krajanka, na którym spisano pamiętnik po wcześniejszym wysuszeniu i wyprasowaniu. Był to jedyny papier, do którego autorka miała dostęp. Kobiety często pisały na skrawkach papieru, wydartych kartkach, w zeszytach szkolnych swoich dzieci. To mnie bardzo ujęło.

Zaskoczyło mnie również to, jak często decydowały się wziąć udział w konkursach dopiero u kresu życia. W wieku osiemdziesięciu lat, drżącą ręką, często fonetycznie, bez kropek i przecinków opisywały kilka dekad wojen, przekształcając systemowych, rewolucji społecznych. Jest w tym niezwykle żywioł literacki, energia języka. I bigiel! Urodziły się często pod koniec XIX wieku lub na przełomie stuleci, a o seksualności i cielesności pisały z większą odwagą niż pokolenie ich wnuczek.

SPORT

Derby dla Trzyńca

Czyste konto Ondřeja Kacetla, trzy bramki w siatce Frydka-Mistka, zero kontuzji – tak w skrócie można podsumować pierwszy mecz kontrolny Stalowników Trzinec w letnim okienku sparingowym. W pojedynku ekstraligowca z pierwszoligowcem zrodził się wynik 3:0. Wczoraj Stalownicy mieli zagrać towarzysko z Witkowicami w Ostravar Arenie. Ten mecz został jednak w środę odwołany z powodu grypy żołądkowej grasującej w zespole Witkowiec.

Janusz Bittmar

Trzyńczanie nie oszczędzali we wtorkowym meczu prawie nikogo. W wyjściowym składzie drużyny Zdeňka Motáka pojawili się również kluczowi napastnicy, w tym pozyskany z Liberca Oscar Flynn, defensywą z kolei świetnie kierował Marian Adámek. Trenerzy skorzytali też z usług weteranów, Martina Růžički i Petra Vrány, którzy wyrazili chęć uczestniczenia w kolejnej ekstraligowej przygodzie w karierze. Na listę strzelców zwycięskiej ekipy wpisali się Matěj Kubiesa (21.), David Cienčila (23.) i Marko Daňo (60.).

Dla Trzyńca na tym etapie przygotowań liczy się każdy pozytywny element gry. We wtorek nie stracił bramki Ondřej Kaceta, który wylał pał wszystkich frydeckich strzelców, włącznie z innym weteranem na placu gry, Vladimírem Svačiną. Obie ekipy wypróbowały też w meczu towarzyskim wiele różnych wariantów gry. W ostatnich sekundach spotkania gospodarze zdecydowali się na grę z wycofanym golkipere, co skrzętnie wykorzystał Daňo do zdobycia trzeciej bramki. Power play, stałe fragmenty gry, to wszystko będą kluczowe elementy przesądzające o sukcesie lub porażce w całym zbliżającym się sezonie.

Najbliższe plany hokeistów Trzyńca wyglądają następująco: w czwartek 21 sierpnia ekipa Zdeňka Motáka za-

• Ondřej Kaceta wypalał we wtorek wszystkich strzelców Frydka-Mistka. Fot. hccocelari

prezentuje się na lodowisku Komety Brno. Mecz pod Szpilberkiem rozpoczyna się o godz. 17.00. Po raz pierwszy w Werk Arenie hokejowe emocje zagoszczą we wtorek 26 sierpnia w domowym sparingowym starciu z Olomúncem (17.00), dwa dni później trzyńczanie podejmują towarzysko Baňskou Bystrycę (17.00), a za sprawdzającą sukces lub porażkę w całym zbliżającym się sezonie. Najbliższe plany hokeistów Trzyńca wyglądają następująco: w czwartek 21 sierpnia ekipa Zdeňka Motáka za-

FRYDEK-MISTEK – TRZYNIEC 0:3

Tercje: 0:0, 0:2, 0:1.

Bramki i asysty: 21. Kubiesa (Daňo), 23. Cienčila (Daňo, Vrána), 60. Daňo (Cienčila).

F-M: Dolejš – Urbanec, Homola, Pospíšil, Hrbas, Volas, Teper – Kofroň, Štrondala, Všecká, Kozlík, Klímek, Svačina, Cedzo, Macháček, Ramík, Gerych, Matias Škoda, Spěváček, Šilar.

Trzyniec: Kaceta – Galvas, Musil, Průšek, Adámek, Koch, Zielinski – Flynn, Sikora, Růžička, Daňo, Cienčila, Kurovský, Kovařík O., Vrána, Hrehorčák, Kubiesa.

W SKRÓCIE

ŚWIĄTEK O PÓŁFINAŁ W CINCINNATI. Rozstawiona z numerem trzecim Iga Świątek pokonała rumuńską tenisistkę Soranę Cîrstea 6:4, 6:3 i awansowała do ćwierćfinału turnieju WTA 1000 na twardych kortach w Cincinnati. W sobotę o półfinał zagra z Rosjanką Anną Kalinską. Świątek, która przed miesiącem triumfowała w wielkoszlemowym Wimbledonie, w pierwszej rundzie miała „wolny los”, w drugiej zwyciężyła Rosjankę Anasztazję Potapową 6:1, 6:4, a mecz 1/16 finału z Ukrainką Martą Kostjuk (nr 25.) wygrała walkowerem.

LEWANDOWSKI CHCE WRÓCIĆ DO KADRY. Robert Lewandowski chciałby wrócić do reprezentacji – poinformował nowy selekcjoner piłkarskiej kadry Jan Urban. Zaznaczył, że decyzja o tym, czy będzie kapitanem drużyny, zostanie podjęta po konsultacji z innymi zawodnikami

POLSKA Z NOWĄ ZELANDIĄ W CHORZOWIE. 9 października na Stadionie Śląskim w Chorzowie odbędzie się towarzyski mecz piłkarski Polski z Nową Zelandią – poinformował PZPN. Rywale to jeden z zespołów, który wywalczył już awans do przyszłorocznego mundialu.

LATAJĄCY SZWED Z NOWYM REKORDEM ŚWIATA. Szwed Armand Duplantis, dwukrotny mistrz olimpijski w skoku o tyczce, po raz kolejny poprawił własny rekord świata, osiągając 6,29 m podczas mitingu w Budapeszcie. W rzucie młotem szósty był Paweł Fajdek, a ósmy w biegu na 800 m Patryk Sieradski, który wypełnił minimum na mistrzostwa świata w Tokio. (jb, PAP)

OFERTA

PIŁKA NOŻNA

CHANCE LIGA: Karwina – Bohemians (niedz., 15.00), Pardubice – Ostrawa (niedz., 17.30). **CHANCE LIGA NARODOWA:** Ostrawa B – Chrudim (niedz., 14.30).

MSLF: FK Trzyniec – Zlin B (sob., 10.15), Witkowiec – Karwina B (sob., 16.30).

IV LIGA-gr. F: Stonawa – Nowy Jiczyn (sob., 16.30), Zabrzeg – Cz. Cieszyn, Bogumin – Rymarzów, Bilowec – Hawierzów (niedz., 16.30). **V LIGA:** Haj – Sl. Orłowa (sob., 16.30), Olbrachcice – Frensztat p. R. (niedz., 16.30).

VI LIGA-gr. B: Śmiłowice – L. Piotrowice, Koprzywnica – Cierlicko 2022 (sob., 16.30), Jablonków – Sucha Górna, Raszkowice – Bystrzyca (niedz., 16.30).

VII LIGA-gr. C: Żuków Górny – Sedliszcze, Sn Hawierzów – Dobra, B. Orłowa – Oldrzychowice, Wacławowice – Datynie Dolne (sob., 16.30), Łąki – Wędrzyna, Niebory – Luczina, Nydek – Dzieńmorowice (niedz., 16.30).

VIII LIGA-MP FRYDEK-MISTEK: Gnojnik – Gródce, Toszonowice – Śmiłowice B (sob., 16.30), Milików – Nawise (niedz., 16.30). (jb)

• Na trasie ubiegłorocznego wyścigu. Fot. ARC organizatorów

PYTANIE KONKURSOWE

Jakiej rasy pies znajduje się na zdjęciu?

Na odpowiedź czekamy do 21 sierpnia pod adresem e-mailowym: bittmar@glos.live.

Dla dwóch czytelników „Głosu” organizatorzy ufundowali numery startowe upoważniające do udziału na dowolnej trasie i jak już podkreślaliśmy, niekoniecznie z psem. – Psy są jednak mile widziane, bo to znak rozpoznawczy naszych zawodów zaliczanych do cyklu międzynarodowych mistrzostw w Dogmaratonie – zaznaczył Tomek.

Wygraj darmowy start w Dogmaratonie!

6 września – data, którą z pewnością mają zapisaną w swoich kalendarzach wszyscy fani popularnego nie tylko w naszym regionie biegu Beskidzki Dogmaraton. Miłośnicy biegów na łonie natury spotykają się ponownie w Gutach, a „Głos” wspólnie z organizatorami przygotował dla czytelników dwa darmowe numery startowe upoważniające do udziału w zawodach, nawet bez psa u boku. Wystarczy wygrać w naszej zabawie.

Wiele wskazuje na to, że w tym roku doczekamy się w Gutach rekordowej frekwencji uczestników. Tak przynajmniej sugerują liczby na chwilę obecną, organizatorzy apelują więc do chętnych, by nie zwlekać i decydować do ostatniej chwili, do zamknięcia listy zgłoszeniowej (23 sierpnia).

pre-teksty i kon-teksty /380/

Krzysztof Łęcki

Scenariusze, scenopisy

Moim prywatnym, osobistym akademickim poletkiem, moją, by tak, z niemalą przesadą, rzec – specyficzną zawodową – była od samego początku studiów socjologia kultury artystycznej. Stąd ktoś czytający moje felietony zauważył być może, że częste są w nich nawiązania właśnie do literatury pięknej – klasyki, ale i literatury popularnej. Niemniej spostrzegłem (ponieważcie?), że wiele też w moich tekstach odniesień do świata filmu – czy to produkcji fabularnych, czy to filmowych seriali.

I Jakies wnioski płyną z nich dla charakterystyki społeczeństw współczesnych? Dla Polski? Podam w felietonowym skrócie kilka z nich. Zaczynijmy od komedii. Otóż, jak się zdaje, scenaria kultowego „Misia” Stanisława Barei, zamieniła się niepostrzeżenie w scenariusz „Widma wolności” Luisa Bunuela. A poza tym? Nic nowego pod polskim (i nie tylko polskim) słońcem. Dalej – obowiązuje filozofia Kalego, która głosi, że jak Kali ukrasć, to dobrze, ale jak Kalemu, to oczywiście źle. Dalej łatwiej zobaczyć żdźbło w oku bliźniego, niż belkę we własnym. Dalej – słowa znaczą nie przez to, co znaczą, ale przeciw komu zostały użyte. Dalej ludzie śmieją się w takich sytuacjach, że aż korci, by im odpowiedzieć – z czego się śmieiecie, sami z siebie się śmieiecie. Dalej – choć znowu zdaje się, że osiągnęliśmy dno, to nagle słyszymy, że ktoś puka od spodu. Dalej historia powtarza się jako farsa, ba, to farsa zdaje się powtarzać w nieskończoność. A może jest gorzej? Może jest tak, jak twierdzi znany antropolog Ernest Gellner, kiedy przestrzegał: „Marks powiedział, że wydarzenia powtarzają się w historii, najpierw pojawiając się jako tragedia, potem jako farsa. Irracjonalne odrzucenie cywilizacji może jednak odwrócić ten porządek. Pierwszy raz na pewno pojawiło się jako farsa, a może powrócić jako tragedia”.

II Friedrich Durrenmatt w „Romulusie Wielkim” odwołuje się wprost do wyobrażeń o życiu ostatniego władcy zachodniego Cesarstwa Rzymskiego. U Durrenmatta Romulus hoduje kury, które nazwał imionami rzymskich cesarzy: Domicjan, Marek Aureliusz... Jest jednocześnie świadomym swego blaznowania blaznem i postacią naznaczoną „nadświadomością historyczną”. On wie, że ostatecznie – i to już za czas niedługi – zwyciężą barbarzyńcy. Nienawidzi Rzymu, który napawa go obrzydzeniem. Ale jednocześnie wie również, że nadchodzące hordy barbarzyńców nie są żadnym rozwiązaniem. Romulus hodował kury, nie miał czasu, a pewnie i ochoty na pisanie. Dziś proponuję jeszcze silniej niż uczynił to Durrenmatt podkreślić groteskowość sytuacji i nie zapomnieć o farsie jaką niewątpliwie promieniuje nasz dzisiejszy świat. Acha... I jeszcze – na marginesie dwie uwagi: Romulus u Durrenmatta miał swoje fobie: nie jadał jajek kur, które nazywał imionami złych cesarzy. Prawda, że nie można o Romulusie powiedzieć, że był człowiekiem bez zasad? I uwaga druga – czyżby Józef Piłsudski był – oprócz wszystkich innych swoich przewag – także wizjonerem? Wszak określał kondycję współczesnych mu polskich po-

lityków wypowiedział pamiętne słowa: „wam kury szczać prowadzą...”.

III Weźmy jeszcze inną produkcję filmową – idzie o obraz z 2005 roku w reżyserii George’a Clooney’a „Good Night and Good Luck”. Akcja filmu toczy się na początku lat 50. XX wieku – miejsce: amerykańska scena dziennikarska i polityczna. Choć nie jest to film dokumentalny, to jest to „true story”, historia jest prawdziwa, tak jak prawdziwe są grane przez aktorów postacie. To był prawdziwy medialny pojedynek: Edward R. Murrow (w tej roli David Strathairn) kontra senator Joseph MacCarthy. Ten ostatni tropiący w Stanach komunistyczną agenturę siał strach, wprowadzając atmosferę, w której praktycznie każdego można było posadzić o prokomunistyczne sympatie. Jego przeciwnik – to popularny wówczas dziennikarz CBS. Do tematu fascynującego pojedyunku obiecuje powrócić. Dzisiaj z filmu Clooney’a przytoczę tylko jeden cytat. I to, powiedzmy, cytat drugiego stopnia, bo zaczerpnięty z pojawiającej się w filmie reklamy telewizyjnej. Znacze? To przeczytajcie: „Powieć ci, co na temat widza programu »Person to person« mówią badania oglądalności. Twoje wykształcenie i inteligencja są znacznie powyżej średniej. Masz szerokie zainteresowania, od zagadnień światowych i nauki, po sport i rozrywkę. Masz pewną cechę, która mnie cieszy. Niełatwo ulegasz perswazji reklamy. Producenci papierosów »Kent« wzięli to wszystko pod uwagę, wybierając program pana Murrowa (czyli »Person to person«), aby opowiedzieć ci o papierosach »Kent«. »Kenty« mają najlepsze filtry ze wszystkich papierosów. Jeśli zapalisz »Kenta«, pójdziesz w ślady innych myślących ludzi, którzy palą »Kenty«. Uważają oni, że palenie »Kentów« ma sens i smak”. Czyż – nie?

PS

Ponieważ niedawno minęła kolejna rocznica zburzenia Bastylii – na koniec uwaga o pre-początkach francuskiej rewolucji. Otóż przed zwołaniem we Francji w 1789 Stanów Generalnych gromadzono w państwie Ludwika XVI tzw. „kajety załaleń”. Miały być czymś w rodzaju żądań, które miano przedstawić królowi. Ale może nie warto przeceniać znaczenia tych kajetów jako spontanicznego „głosu ludu”? Oto w „Pamiętnikach z czasów Wielkiej Rewolucji”, które pozostawił po sobie Ludwik Filip, wspomina się o opracowanym z polecenia jego ojca, księcia Filipa Orleańskiego wzorcowym „kajecie skarg”, który w toku kampanii wyborczej do Stanów Generalnych dla bardzo licznych kajetów odegrał rolę matrycy, czyli wzoru do powielenia. Istnienie podobnych „matryce” zawsze brało pod uwagę „Wiosną 1905 roku władze rosyjskie zachęciły obywateli do nadsyłania listów z petycjami. Według ostatnich badań żadna z setek takich petycji nie dotyczyła zasadniczej zmiany ustroju państwa, to znaczy zniesienia monarchii. (...) Wcześniej robotników zupełnie nie obchodził parlament ani konstytucja, ale za sprawą liberalnych intelektualistów żądanie zwołania parlamentu i nadania konstytucji znalazło się w ich petycjach skierowanych do władz. Taką petycję chcieli wręczyć carowi uczestnicy słynnej procesji, do której doszło w tak zwaną krwawą niedzielę 9 stycznia 1905” – pisał Richard Pipes.

No cóż...
 Zamek nieustannie zmieniając najemców. W ciągu kilku ostatnich lat kilkakrotnie przechodził z rąk do rąk. W 2022 r. gospodarzem został cieszyński browar, traktując go jako zaplecze dla organizacji działań kulturalnych i towarzyszącego im marketingu, związanego z osobą księcia Przemysława Noszaka (i nazwanym na jego cześć piwem „Noszak”). Pomysł w pewnym zakresie kontynuowała Fundacja Dziedzictwa Księstwa Cieszyńskiego, która w 2023 r. przejęła dzierżawę części gastronomiczno-hotelowej. Dobra passa nie trwała jednak długo, pomysł na miejsce się wyczerpał i Gmina Zebrzydowice rozpoczęła poszukiwania nowego najemcy. Z dobrym skutkiem – umowa została podpisana w marcu tego roku.

PODRÓŻE MAŁE I DUŻE. Poleca Jakub Skalka /100/

Jakub Skalka

Błękitnym szlakiem, cz. 3: Kończyce Male

• Klimatyczne miejsce, jedno z wielu w Kończycach Małych. Fot. JAKUB SKAŁKA

Historia Kończyce Małych rozpoczyna się, podobnie jak Kończyce Wielkie, w pierwszej dekadzie XIV w., gdy wieś wymieniona została na liście uposażeń biskupstwa wrocławskiego. Była wtedy wsią książęcą, która wkrótce miała przejść w ręce szlacheckie, jednak o jej pierwszych właścicielach wiemy niewiele. Dopiero od XVI w. dzieje Kończyce Małych, a wraz z nimi dzieje małokościńskiego zamku, stają się bardziej uporządkowane. Nowożytnych dziejów nie było zresztą wielu – Czelozie z Czechowic, Pełkowie z Nowego Miasta, a w końcu Folwarczni, majątna rodzina chłopskiego pochodzenia, zarządzająca dobrami aż do momentu ich utraty na rzecz Skarbu Państwa po II wojnie światowej.

Wróćmy jednak do połowy XVI w. Swoją architektoniczny fenomen zamek, czy właściwie dwór obronny, zawiązała Piotrowi Czeli i jego żonie Katarzynie Sedlnickiej. Przebudowali oni istniejącą posiadłość z zachowaniem kanonów nowoczesnego i modnego wówczas renesansowego stylu. Do bram okolonej mokrądlami i stawem czterokrzydłowej siedziby prowadził most zwodzony, zaś po przekroczeniu jej murów oczom gości ukazywał się reprezentacyjny dziedziniec arkadowy. Skala, rzecz jasna, znacznie mniejsza, lecz styl założenia słusznie przywołał na myśl Zamek Królewski na Wawelu. Zwracał na to uwagę historyk Mariusz Makowski, który wprost nazwał małokościński dwór „Cieszyńskim Wawelem”.

W 1657 r. wieś wraz z dworem przeszły w ręce wspomnianej już rodziny Pełków, pozostając w nich do 1837 r. W okresie tym zamek nie przeszedł znaczących przeobrażeń – i dobrze, bo gdyby tak było, utraciłbyśmy bezpowrotnie wyjątkowy dziedzic z kolumnadą. Rewolucja dotknęła jednak otoczenia. Fosy zasypały, zaś w ich miejscu powstał ogród w stylu angielskim z altaną, fontanną i prowadzącą w stronę bramy aleją wysadzaną topolami.

Od wódwoy po ostatnim dziedzicu z rodziny Pełków posiadłość wykupił Jan Andrzej Folwarczny. Rodzina Folwarcznych obejmowała

ją troskliwą opieką, przeprowadzając generalny remont i przebudowę. Kto wie, w jakim stanie byłby dziś zamek, gdyby nie te zabiegi, prowadzone pod koniec XIX w. Upanstwowiony w 1946 r., niszczał w kolejnych dekadach, wielokrotnie zmieniając lokatorów, którzy nie otaczali wielowiekowego dziedzictwa szczególną troską. Szczęśliwie doczekał jednak lat 90., otwierających nowy rozdział w jego historii. Po zakończeniu kolejnego remontu w 1995 r. właściciel, czyli Gmina Zebrzydowice, postanowił urządzić w nim izbę regionalną i bibliotekę, część pomieszczeń przeznaczając na hotel i restaurację.

Od tego czasu zmieniło się niewiele, choć zamek nieustannie zmienia najemców. W ciągu kilku ostatnich lat kilkakrotnie przechodził z rąk do rąk. W 2022 r. gospodarzem został cieszyński browar, traktując go jako zaplecze dla organizacji działań kulturalnych i towarzyszącego im marketingu, związanego z osobą księcia Przemysława Noszaka (i nazwanym na jego cześć piwem „Noszak”). Pomysł w pewnym zakresie kontynuowała Fundacja Dziedzictwa Księstwa Cieszyńskiego, która w 2023 r. przejęła dzierżawę części gastronomiczno-hotelowej. Dobra passa nie trwała jednak długo, pomysł na miejsce się wyczerpał i Gmina Zebrzydowice rozpoczęła poszukiwania nowego najemcy. Z dobrym skutkiem – umowa została podpisana w marcu tego roku.

Aktualnie na pełnych obrotach w pomieszczeniach zamkowych działa Karczma Zamkowa. Serwowane są tu dania z karty, w tym zastawy dnia, napoje, desery... Każdy, przechodząc od poniedziałku do czwartku w godz. 12.00–21.00, od piątku do soboty w godz. 11.00–23.00 lub w niedzielę w godz. 11.00–21.00 znajdzie coś dla siebie. W karczmie organizowane są imprezy okolicznościowe, a co jakiś czas otwarte zabawy i wydarzenia kulturalne – m.in. potańcówki z muzyką na żywo. Póki co nie ma widoków na to, by przywrócić działalność części hotelowej, pozostaje jednak nadzieja – i tego życzymy najemcom – że interes będzie się kręcił i w końcu zamkowe kwatery zostaną otwarte dla turystów spragnionych noclegu w średniowiecznym klimacie.

Z poważaniem, L. Cohen

Poniedziałek 18 sierpnia, godz. 22.10

PIĄTEK 15 SIERPNIA

6.00 Panorama **6.35** Korona Gór Polski 2. Laskowa **7.05** Przysłali ulani (komediodramat) **8.10** Anna Germań w sercach ludzi **9.50** Święto Wojska Polskiego 2025 **10.45** Polonia 24 Tygodnik **11.15** Wszystko przed nami (s.) **11.45** Święto Wojska Polskiego 2025 - Defilada **14.05** Tulipan (s.) **16.15** Paderewski. Człowiek czynu, sukcesu i sławy **17.00** Teleexpress **17.40** Wojna światów **19.10** 61. KFPP w Opolu **19.30** Program informacyjny **20.00** Program rozrywkowy **23.50** Złotychy (s.).

SOBOTA 16 SIERPNIA

6.00 Panorama **6.35** Giganci nauki. Energia odnawialna (teleturniej) **7.30** Pytanie na śniadanie **12.15** Dziewczyna i chłopak (s.) **13.05** To jest grane - wakacje **13.40** Wpływ zmian klimatu na las **14.30** Lato z Radiem i Telewizją Polską **15.25** Okrasa łamie przepisy **16.00** Kulturalni PL **17.00** Teleexpress **17.25** Tulipan (s.) **18.35** Z gwiazdą przez świat. Grupa McCartha **19.30** Program informacyjny **20.00** Lato z Radiem i Telewizją Polską **22.05** Ranczo 8 (s.) **23.45** 62. KFPP w Opolu.

NIEDZIELA 17 SIERPNIA

6.00 Panorama **6.40** Historia polskiego sportu. Narodziny gwiazd **7.40** Okrasa łamie przepisy. Mazurskie sałatki ziemniaczane **8.20** Kino retro. Ada! To nie wypadła! (komedia) **9.50** Słowo na niedzielę. Kuracja relacji **10.00** Transmisja Mszy Świętej z bazyliki NMP i Św. Bartłomieja w Piekarach Śląskich **12.40** Królowa swingu (koncert) **14.15** Piłka nożna. Betic 1. Liga **17.00** Teleexpress **17.25** Tulipan (s.) **18.30** Szansa na sukces. Opole 2025 **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.20** Stulecie Winnych 4 (s.) **21.20** Żona dla Polaka (reality show) **22.15** U Pana Boga za piecem (komedia) **23.55** Kabaretowe Naj. Legenda kabaretu - Bohdan Smoleń.

PONIEDZIAŁEK 18 SIERPNIA

6.00 Panorama **6.35** 1525/2025 **7.00** Rosół polski (mag.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.10** Sportowe historie. Mistrz **11.30** Barwy szczęścia (s.) **12.00** Moja historia **14.4** Irena Krawcowa **12.25** Stulecie Winnych 4 (s.) **13.20** Kiedyś to było... **13.55** Polacy świata. Władysław Maksymiak **14.05** Kulturalni PL **15.00** Zakochaj się w Polsce. Kozienicki Park Krajozrazowy **15.30** Program informacyjny **16.00** Królowie. Katarzyna Włodkowska ucieka (s.) **16.30** Barwy szczęścia (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **17.50** Teleexpress Extra **18.15** Korona Gór Polski 2. Laskowa **18.45** Panorama **19.00** Polacy światu. Ignacy

Domeyko **19.10** Wynalazki na medal (mag.) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.25** Czas honoru 2 (s.) **22.10** Z poważaniem, L. Cohen (koncert) **23.10** Panorama **23.45** Oskarowe kostiumy Barbary Ptak.

WTOREK 19 SIERPNIA

6.00 Panorama **6.35** Pożyteczni. pl **7.00** Rączka gotuje **7.30** Pytanie na śniadanie **11.10** Wynalazki na medal (mag.) **11.30** Barwy szczęścia (s.) **12.00** Moja historia **14.4** Jan Witkowski **12.25** Ranczo 8 (s.) **13.20** Ranczo 9 (s.) **14.10** Z poważaniem, L. Cohen (koncert) **15.15** Hity i historie gwiazd. Lady Pank **15.30** Program informacyjny **16.00** Teleexpress **17.40** Wojna światów **19.10** 61. KFPP w Opolu **19.30** Program informacyjny **20.00** Program rozrywkowy **23.50** Złotychy (s.).

ŚRODA 20 SIERPNIA

6.00 Panorama **6.35** Bocian biały **7.00** Okrasa łamie przepisy. Pośrednia, choć niezwykła mąka świata. Grupa McCartha **19.30** Program informacyjny **20.00** Lato z Radiem i Telewizją Polską **22.05** Ranczo 8 (s.) **23.45** 62. KFPP w Opolu.

CZWARTEK 21 SIERPNIA

6.00 Panorama **6.35** Słownik polsko@polski (talk-show prof. Jana Miodka) **7.00** Z Andrusiem po Galicji. Stary Sącz **7.30** Pytanie na śniadanie **11.10** Kierunek Zachód (mag.) **11.30** Barwy szczęścia (s.) **12.00** Moja historia **14.4** Halina Rogozińska **12.25** O mnie się nie martw **12** (s.) **14.05** Studio w kontakcie **14.50** Calkiem niezła historia. By znalazły dom... **15.10** Laskowik & Malicki **15.30** Program informacyjny **16.00** To jest grane - wakacje **16.30** Barwy szczęścia (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **17.50** Teleexpress Extra **18.15** Makłowicz w podróży. Podróż **32** Rumunia **18.45** Panorama **19.10** Polskie szlaki północy (mag.) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.25** Zatoka szpiegów 2 (s.) **22.15** Polonia 24 Tygodnik **22.50** Kabaretowe Naj. Etapy życia człowieka **23.10** Panorama **23.45** Koniec babiego lata (film). ▲

Góry, teatr i emocje

Poczucie sceny, mówienie ciałem i wyrażanie emocji – tego uczyła się młodzież podczas warsztatów „Teatr emocji”. Przewodnikami w procesie twórczego odkrywania siebie byli zawodowi aktorzy: Pawło Prymak (Odeski Akademicki Ukraiński Teatr Muzyczno-Dramatyczny im. Wasyla Wasylki) oraz Dmytro Redka (Iwanofrankiwski Akademicki Obwodowy Teatr Lalek im. Marijky Pidhirianki), obaj absolwenci Kijowskiego Narodowego Uniwersytetu Teatru, Filmu i Telewizji im. Iwana Karpenki-Karego.

Warsztaty trwały tydzień – od 28 lipca do 3 sierpnia 2025 roku – i odbywały się w górskiej miejscowości Werchowyna w obwodzie iwanofrankiwskim. Uczestnicy rozwijali nie tylko swoje umiejętności aktorskie i zgłębiali historię teatru, ale także uczyli się pracy w grupie, odwagi w wyrażaniu siebie, pracy z emocjami oraz nieszablonego podejścia do rozwiązywania problemów. Wydarzenie zostało zorganizowane przez Centrum Kultury Polskiej i Dialogu Europejskiego w Iwano-Frankiwsku, w ramach opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polsnią i Polakami za granicą w 2025 roku.

W warsztatach wzięła udział młodzież w wieku od 13 do 18 lat. Dla niektórych było to pierwsze spotkanie z teatrem, inni mieli już za sobą występy sceniczne. Trenerzy starali się więc dopasować intensywność zajęć do zróżnicowanego poziomu doświadczenia: łączyli gry z ćwiczeniami aktorskimi, aktywność z teorią, działanie z refleksją.

Uczestnicy uczyli się pracy z ciałem: wykonywali ćwiczenia koordynacyjne, oddawali nastroj muzyki za pomocą ruchu. Rozwijali kreatywność – wspólnie tworzyli historie, pisali teksty, w których każde słowo zaczynało się na tę samą literę. Doskonali także warsztat aktorski: synchronizowali dźwięk z ruchem, ożywiali znane i autorskie teksty stworzone podczas zajęć. Program wzbogacali teoretyczne blo-

• Zabawa była przednia. Fot. DANUTA STEFANKO

ki tematyczne, opowieści o teatrze oraz wspólne dyskusje. – Pod koniec tego wyjazdu czułem się jak wyciśnięta cytryna – mówił trener Pawło Prymak. – Ciągłe dostosowywanie zajęć do zróżnicowanej wiekowo grupy było wyzwaniem. Starsi uczestnicy chcieli więcej analizować i tworzyć, młodszy – uczyć się przez zabawę. Dlatego łączyliśmy aktywność fizyczną z zadaniami aktorskimi. Ciekawym doświadczeniem było wspólne oglądanie spektakli i ich późniejsze omawianie. Podczas jednej z dyskusji dziewczyna imieniem Anita powiedziała, że czuła się, jakby ktoś jej podrapał mózg. To był chyba mój główny cel w tej podróży – dodał trener warsztatów. – Nauczyłam się, że nie można trzymać wszystkiego w sobie. Trzeba mówić od razu, bo potem może nastąpić wybuch – zauważyła z kolei uczestniczka Maria Wichtuch.

Tydzień odkrywania własnych talentów, rozwijania kreatywnego myślenia i drogi do samopoznania zakończył się wymianą opinii. Dla wielu była to szansa spojrzenia na siebie z innej perspektywy i dostrzeżenia zmian.

– Chciałabym podzielić się tym, jak cenne było dla mnie zakończenie tego wyjazdu – moment, w którym mogliśmy usłyszeć, jak postrzegają nas inni. To było bardzo ważne – zobaczyłam swoje mocne strony, zrozumiałam, czym mogę kogoś poruszyć i nad czym chcę jeszcze popracować. W pewnym momencie uświadomiłam sobie, jak bardzo się zmieniłam. Słowa tych, którzy znają mnie dłużej, były inne niż wcześniej – i to dało mi poczucie, że nie stoję w miejscu. Idę do przodu – wspomina Margaryta Rodczyn, uczestniczka warsztatów.

„Kurier Galicyjski”/UKRAINA

18 września Międzynarodowe Biegi w Pułtusku

Są w polskiej historii postaci, które niezmiennie inspirują kolejne pokolenia do szlachetnej sportowej rywalizacji. Należy do nich niezapomniana lekkoatletka, siedmiokrotna medalistka Igrzysk Olimpijskich śp. Irena Szewińska. To jej dedykowane są coroczne Międzynarodowe Biegi w Pułtusku. Tegoroczna edycja odbędzie się 18 września. Organizatorzy ze Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” dodac należą, że za życia Irena Szewińska darzyła biegi w Pułtusku wielką sympatią uczestnicząc w nich jako patron wielokrotnie, dzięki czemu wydarzenie na stałe weszło do sportowego kalendarza Mazowsza i jego ranga ciągle rośnie.

Współorganizatorem Biegów jest Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”, które przez wiele lat wspierała w organizacji sportowych wydarzeń nieoceniona pani Irena. Dopóki pozwała jej zdrowie, była obecna wśród nas, kibicowała zawodnikom i wręczała puchary, medale oraz rozdawała autografy na każdych biegach do 2018 r. Wykazała tak wiele życzliwości i zrozumienia dla roli sportu polonijnego i łączenia go bezpośrednio z Polską, co wyrażone zostało w myśli przewodniej, którą SWP kieruje się do dzisiaj w relacji z Polsnią – „Łącz nas sport”. Uprawnionymi do zgłaszania uczestników są kluby sportowe lub bezpośrednio szkoły oraz uczestnicy indywidualni w kat. OPEN. Przed wysłaniem zgłoszenia prosimy za-

• Oficjalny plakat wydarzenia. Fot. ARC

poznać się z regulaminem dostępnym na oficjalnej stronie organizatora www.wspolnota-polska.org.pl. Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”

INFORMATOR

CO NA ANTENIE

POLSKIE WIADOMOŚCI: ČT1 SM, niedziela, wiadomości regionalne od godz. 6.00; powtórka na antenie ČT2, niedziela od godz. 19.30. **POLSKIE AUDYJCJE:** po-pt. godz. 19.05 Ostrawa 107,3 MHz i Trzynieć 105,3 MHz. **RADIO KATOWICE:** „U Polaków za Olzą” – niedz. godz. 13.05 na 103 FM. Archiwum audycji: radio.katowice.pl/Zaolzie.

CO W TERENIE

BŁĘDOWICE – MK PZKO zaprasza na Dożynki Śląskie 30. 8. o godz. 14.00 do ogrodu Domu PZKO. Obrazek dożynkowy w wykonaniu ZR „Błędowice”, kapeli Partycja, Kamraci z Kamratkami. W programie ponadto wystąpią chór męski „Gorol”, SLPT „Vonička”, MFS „Ševčík”, ZT „Trzanowice”. Smaczna kuchnia domowa, atrakcje dla dzieci zapewnione. **▲ Klub Kobiet** zaprasza na spotkanie z inną perspektywą i dostrzeżenia zmian. **LESZNA DOLNA** – MK PZKO zaprasza na tradycyjny XIX rocznik Przeglądu Kapel Ludowych w niedzielę 17. 8. od godz. 14.00, który odbędzie się w Domu PZKO i przyległym ogrodzie. Wystąpią kapele ludowe: z Ostrowy – CM „Lipka”, z Brennej – „Maliniorze”, z Łomnej – CM „Świerczyński”, ze Skalitégo – „Capkowcy”. Program rozpoczynamy o godz. 15.00. Kuchnia domowa, placik z blachy, ciastka, tombola i inne atrakcje. Wstęp: wolne datki. **▲ MK PZKO** informuje, że jest jeszcze kilka wolnych miejsc na jednodniową wycieczkę autokarową dla dzieci i rodziców (albo opiekunów) do Bielska-Białej: Studio Filmów Rysunkowych + wyjazd kolejką na Szyndzielnię, 26 sierpnia. Opłata dziecko 150 koron, opłata dorosły 250 koron. Zgłoszenia i bliższe informacje Renata Szkucik, nr tel. 604 145 436.

PIOTROWICE – Gminy Piotrowice, Zebrzydowice i Godów zapraszają na Rajd Kolarski Szlakiem walk 1. Powstania Śląskiego w Piotrowicach, który odbędzie się w sobotę 16 sierpnia. Start o godz. 10.00 od pomnika ofiar powstania koło dworca kolejowego w Godowie. Trasa wiedzie do Zebrzydowic z przerwą na złożenie kwiatów i zniczy pod tablicą na murze cmentarza. Następnie ruszymy do Piotrowic, gdzie po złożeniu kwiatów i zniczy przy pomniku odbędzie się spotkanie w ramach uroczystego zakończenia Rajdu w Domu Kultury z udziałem władz Gminy Piotrowice.

PTTS „BESKID ŚLĄSKI” – Zaprasza 15. 8.-16. 8. na VI Rajd Nocny Beskidzkimi Ścieżkami. Trasa prowadzi z Koszarzysk-Milczyra przez szczyt Ostrego (kolejny szczyt do kolekcji wierzchołków w zabawie turystycznej Przez Kopce 2025) do Oldrzychowic, Dom PZKO – 10 km, +513m, -659 m. Na Wielkim Kozłku zatrzymamy się w barze leśnym, a meta będzie w Domu PZKO w Oldrzychowicach z lekkim śniadaniem. Start: Koszarzyska-Milczyr o 23.00 – dojazd autobusem z Trzyna (dworzec autobusowy) o 22.30, z Bystrzy-

cy (dworzec kolejowy) o 22.45. Powrót: z Oldrzychowic-Rest. Na rozcestu o 5.05, 5.07, 6.47 do Trzyna (dworzec autobusowy). Dojście na piechotę do dworca kolejowego w Bystrzycy – 5 km. Prowadzi Michał Kaleta, tel. 608 161 846. **▲ 19 sierpnia** zaprasza na tradycyjną wycieczkę na Trójstyk z ogniskiem i opiekaniem parówek (parówki z dodatkami we własnym zakresie). Trasa 7,5 km: Bukowiec-Szkola – Dział – Jaworzynka – Trójstyk – Herczawa. Wyruszymy od szkoły o 9.50. Dojazd: z Nawsia autobusem o 9.04; z Hawierzowa (dworzec kolejowy) o 7.52 i z Cz. Cieszyńska o 8.40 autobusem linii 732 do Trzyna dw. aut., przesiadka do autobusu w kierunku Bukowca; z Karwiny pociągiem pospiesznym Excelsior o 8.11 do Trzyna-Centrum, przesiadka do autobusu kierunku Bukowiec. Kierownik wycieczki: Wanda Vampola, tel. 732 731 214.

▲ 23. 8. zaprasza na wycieczkę specjalnym pociągiem po kopalniach Karwiny. Wycieczkę rozpoczniemy na dworcu kolejowym „Ostrawa-Střed” i w ciągu niespełna trzech godzin przejedziemy przez Orłow, Darków, Karwinę z powrotem do Ostrowy. Dojazd z dworca kolejowego Ostrowa-Střed o 12.40, opłata za przejazd wycieczkowym pociągiem 280 koron. Zgłoszenia przyjmuje telefonicznie Władek Broda, tel. 778 594 777. Liczba miejsc ograniczona!

OFERTY

MALOWANIE I CZYSZCZENIE DACHÓW, betonowej dachówki, płotu, elewacji i inne. Tel. 732 383 700. Balicki.

GŁ-342

WYSTAWY

CZ. CIESZYŃ, ZARZĄD GŁÓWNY PZKO, ul. Strzelnicza 28, galeria w holu na parterze: wystawa pt. „Tadeusz Farny (1895-1915). Życie i śmierć bohatera”. Czynna w godzinach otwarcia budynku. **KARWINA-FRYSZTAT, Biblioteka Regionalna, Rynek Masaryka:** do 28. 8. wystawa dokumentacyjna pt. „Katyń – Pamięć narodu Polskiego. Losy ofiar z Zaolzia”. Czynna w godzinach otwarcia biblioteki. **MUZEUM TEŚIŃSKA, ul. Główna 115/15, Cz. Cieszyń:** do 31. 8. wystawa pt. „Bronisław Liberda”. Czynna: wt-pt: w godz. 8.00-16.00, so i nie: w godz. 9.00-17.00. **▲ MUZEUM TROJMEŻ, ul. Velebnovského 150, Jablůnków:** do 31. 8. wystawy pt. „Królestwo za zabawek”. Czynna: wt-pt: w godz. 8.00-16.00; so i nie: w godz. 9.00-17.00. **TRZYNIEC, MUZEUM HUTY TRZYNIECKIEJ i MIASTA TRZYNCA, Sala Wystaw, ul. Frýdecká 387:** do 31. 8. wystawa pt. „Zabawki retro”. Czynna: wt-pt: w godz. 9.00-17.00, nie: w godz. 13.00-17.00. **▲ Galeria „Na schodach”:** do 5. 9. wystawa fotografii Roberta Vano pt. „Memories”. Czynna: wt-pt: w godz. 9.00-17.00, nie: w godz. 13.00-17.00.

CO ZA OLZĄ

DOM NARODOWY, Miejska Galeria Sztuki Współczesnej 12: do 31. 8. wystawa fotografii Janusza Kolondry pt. „Ludzie Kraju Środka”. Czynna: po-pt: w godz. 10.00-16.00. ▲

ŻYCZENIA

Dnia 17 sierpnia obchodzi swoje 70. urodziny nasz Kochany **pan JAN KALETA** z Gutów

Wiązanek najserdeczniejszych życzeń zdrowia, wiele sił, niegasnącego optymizmu oraz błogosławieństwa Bożego składają żona Fanka i synowie Janek, Pawlik i Roman z rodzinami.

GŁ-404

WSPOMNIENIA

Dnia 11 sierpnia 2025 minęła 10. rocznica, kiedy na zawsze opuściła nas nasza Kochana

śp. HELENA KADŁUBIEC

równocześnie 16 sierpnia 2025 minie 15. rocznica, kiedy zmarł Jej Mąż

śp. JÓZEF KADŁUBIEC

z Trzyna-Lyżbic

Kto znał Ich szlachetne serca, niechaj poświęci Im chwilę wspomnień. Z miłością i szacunkiem wspominają najbliżsi.

GŁ-398

Ludzie, których kochamy, zostają na zawsze, bo zostawili ślady w naszych sercach.

Dnia 21 sierpnia minie 10. rocznica śmierci

śp. JADWIGA MACHACZKOWEJ

z kolei 2 października minie 8. rocznica śmierci

śp. FRANCISZKA MACHACZKA

z Olbrachc

O chwilę cichych wspomnień proszą najbliżsi.

GŁ-399

Dnia 18 sierpnia 2025 minie 1. rocznica, kiedy od nas odeszła nasza Kochana Mama, Teściowa, Babcia i Prababcia

śp. ZOFIA MRÓZKOWA

z Milikowa

O chwilę wspomnień proszą najbliżsi.

GŁ-400

NEKROLOGI

Wyrazy głębokiego współczucia z powodu zgonu

MEŻA

naszej koleżance Krystynie Herman składają zarząd MK PZKO w Trzyna-Osiedlu i koleżanki z Klubu Kobiet.

GŁ-402

WAŻNE INFORMACJE

- Nowym dostawcą dla prenumeratorów „Głosu” jest od 1 listopada 2023 roku PNS, a.s.
- Bezpłatna linia telefoniczna: 800 400 412 (czynna w dni robocze 7.30-17.00)
- Zamówienia pisemne: První novinová společnost, a.s. Zákaznické centrum, Evropská 888, 664 42 Modřice, e-mail: zakaznickacentrum@pns.cz
- Wszelkie zamówienia, zmiany i reklamacje prosimy kierować pod nr. tel. 800 400 412.

Znajdź nas na YouTube

GŁ-384

PROGRAM TV

PIĄTEK 15 SIERPNIA

TVP 1

5.55 Info poranek **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **8.00** Czerdziesiąte stolatek (s.) **8.55** Ranczo 5 (s.) **9.50** Święto Wojska Polskiego 2025 **10.45** Witos **11.45** Święto Wojska Polskiego 2025 - Defilada **14.05** Wichrowe wzgórze (s.) **15.00** 62. KPFP w Opolu - SuperJedynki **15.35** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **16.05** Dziedzictwo (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Jaka to melodia? (teleturniej) **18.00** Reporterzy **18.20** Akacjaowa 38 (s.) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.25** Komisarz Alex 22 (s.)

21.20 Po prostu przyjaźni

Ciepła, wielowątkowa komedia o sile relacji międzyludzkich. Los splata historie kilku grup bohaterów: przyjaciół z dzieciństwa, pary zmagającej się z rutyną, rodzeństwa po przejściach, a także przypadkowych znajomych, których spotkanie odmienia życie. Każda opowieść pokazuje inne oblicze przyjaźni – czasem pełnej radości i wsparcia, innym razem trudnej i wymagającej szczerości. Film przeplata humor z momentami refleksji, udowadniając, że prawdziwa więź potrafi przetrwać nawet największe życiowe zakręty i nadaje codzienności wyjątkowy sens.

TVP 2

6.10 Tajemniczy obraz **7.30** Pytanie na śniadanie **11.05** Potop (s.) **14.00** Familiada (teleturniej) **14.35** Koło fortuny (teleturniej) **15.15** Szansa na sukces. Opole 2025, Anita Lipnicka **16.20** Potop (s.) **18.50** Jeden z dziesięciu (teleturniej) **19.25** Barwy szczęścia (s.) **20.00** Kabaretowa Noc pod Gwiazdami - Lidzbark Warmiński 2025 **23.50** To jest grane - wakacyjnie (pr. muz.).

TVN

6.05 Uwaga! **6.20** Ukryta prawda **7.15** Kuchenne rewolucje. Łódź **9.20** Mała księżniczka (film USA) **11.30** Anatomia piękna **12.30** Atramentowe serce (film fantasy Niemcy/USA) **14.45** Dora i Miasto Złota (film przygodowy) **16.55** Kung Fu Panda 3 (film anim.) **19.00** Fakt, sport, pogoda **20.00** Transformers. Przebudzenie bestii (film USA) **22.50** Obecność 2 (horror).

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.35** O Yeti! (film anim.) **10.40** Opsie, który wrócił do domu (film familijny) **12.40** Dlaczego nie! (komedia romantyczna) **14.55** Ogniem i mieczem (film historyczny) **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda **19.55** Festiwal Weselnych Przebojów - Mrągowo 2025 (koncert) **22.50** Chłopaki nie płaczą (komedia kryminalna).

TVC 1

6.00 Folklorika **6.59** Studio 6 **9.00** Magnum (s.) **9.45** Komicy na piątek **7.05** Wychowanie **7.35** Życie jest ciężkie (film) **8.30** Słowacko się nie sądzi (s.) **9.35** Uśmiechy Jaroslava Papouška **10.20** Ojciec Brown (s.) **11.05** Wszystko-party **12.00** Z metropolii, Tydzień w regionach **12.25** Nasze hobby **13.00** Wiadomości **13.05** Dary króla węży (bajka) **13.55** Jak s Kubou šili všichni čerti (bajka) **14.35** Słonecznik (bajka) **15.15** Gdzie słońce nie chodzi (film) **16.20** Hercule Poirot (s.) **18.05** Pod jednym dachem (s.) **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.05** Cuda natury **21.20** Wszystko-party **22.05** Lista przebojów telewizyjnej rozrywki **23.00** Komisarz Florence (s.) **0.30** Niebezpieczne związki (s.).

17.00 Podróż po Telcu i okolicy

Wyruszamy w podróż z Jiřim Bartošką i Miroslavem Donutilem po pięknych renesansowej perły Moraw, najstarszej pszczelarce oraz mistrzach kowalskiego i szkoparskiego rzemiosła... Region Telcza znajduje się bowiem w południowej części Wyżyny Czesko-Morawskiej, na styku urodzajnych terenów Moraw Południowych i niegdyś ubogiej, pagórkowatej, gęsto zalesionej okolicy. Naturalnym centrum regionu jest Telcz, szczycąca się przydomkiem „renesansowa perła” i jako taka, dzięki wyjątkowej architekturze oraz harmonijnemu połączeniu wśród zabytkowych stawów, została wpisana na prestiżową listę zabytków objętych ochroną UNESCO.

17.30 AZ kwiz **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.15** Dzieciaki w podróży (s.) **21.05** Wszystko-party **22.00** Hercule Poirot (s.) **23.45** Iveta (s.) **0.30** AZ kwiz.

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Żyję Dunajem **9.25** Dawno temu w Tsavo **10.20** GEN **10.35** Z kucharzem dookoła świata **11.35** Pytony, nielegalny handel egzotycznymi zwierzętami **12.30** Misja: Amazonia i my **13.20** Królestwo natury **13.50** Berlin 1933: pamiętnik pewnej metropolii **14.45** Tajemnice II wojny światowej **15.35** Historie domów **15.55** Świat według Pernstejnów **16.50** Habsburgowie i ich małżeństwa z miłości **17.40** Korsyka, śródziemnomorska piękność **18.35** Elżbieta II **19.20** Ziemia nieznana **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Wojna państwa Rose (film) **22.00** 48 godzin (film) **23.35** Francja, moja miłość **0.35** Cuda ludzkiego geniuszu.

NOVA

6.00 Śniadanie **8.20** Ubezpieczalnia szczęścia (s.) **9.35** Małe sprawy wielkiego miasta (s.) **10.50** Dr House (s.) **12.00** Południowe wiadomości, sport, pogoda **12.25** Przyszodnia w różnym ogrodzie (s.) **13.35** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) **15.30** Zamienni się żonami **16.57** Popołudniowe wiadomości **17.45** Pościg **18.55** Knapia (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Szymbek i wściekłości: Hobbs i Shaw (film) **23.00** Farma Czechy (reality show) **0.20** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.).

PRIMA

6.00 Nowy dzień **7.05** M.A.S.H. (s.) **9.05** Słoneczna (s.) **11.55** Agenci NCIS (s.) **13.45** Policja w akcji **14.40** Incognito **15.45** Tak jest, szefie! **16.55** Nakryto do stłu! **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda **19.55** Festival Weselnych Przebojów - Mrągowo 2025 (koncert) **22.50** Chłopaki nie płaczą (komedia kryminalna).

SOBOTA 16 SIERPNIA

TVP 1

6.20 Balans bieli **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.40** Rok w ogrodzie **8.20** Pelnosprawni **8.50** Ranczo 5 (s.) **9.50** Komisarz Alex 4 (s.) **10.50** Ojciec Mateusz 26 (s.) **11.45** Preria. Ukryty skarb Ameryki Północnej **12.45** Gwiazdy w południe. Pojedynk w Abilene (western USA) **14.25** Okrasa łamie przepisy. Na jagody **15.00** Pan Mama. Surowy ojciec (s.) **16.05** Dziedzictwo (s.) **17.00** Teleexpress **17.35** Ojciec Mateusz 24 (s.) **18.40** Jaka to melodia? (teleturniej) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.20** Profilerka (s.) **21.20** Hit na sobotę. Dwunastu odważnych (dramat USA) **23.40** Osaczony (thriller).

TVP 2

6.00 Barwy szczęścia (s.) **6.35** M jak miłość (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.35** Górna półka smaku (mag.) **12.10** Zabójczy rejs (s.) **14.00** Familiada (teleturniej) **14.35** Koło fortuny (teleturniej) **15.15** Szansa na sukces. Opole 2025 **16.15** Na dobre i na złe (s.) **17.15** Postaw na milion (teleturniej)

18.15 Czarne chmury

Historyczno-przygodowy serial z lat 70., którego akcja toczy się w połowie XVII wieku, w okresie rządów króla Jana Kazimierza. Bohaterem jest rotmistrz Krzysztof Dowgird, niesłusznie oskarżony o zdradę i ścigany przez agentów hetmańskich. Wraz z wiernym przyjacielem Kacprem Pilchem przemierza Polskę, podejmując ryzykowne misje, unikając zasadzek i walcząc o oczyszczenie swojego imienia. Po drodze spotyka postacie z różnych warstw społecznych, doświadcza miłości, zdrady i przyjaźni. Serial łączy elementy sensacji, romansu i przygody, ukazując barwny obraz epoki oraz nieustępliwość bohatera w obronie honoru i sprawiedliwości.

19.15 Słowo na niedzielę. Kuracja relacji **19.25** Informacje kulturalne **20.00** Lato z Radiem i Telewizją Polską **22.15** Ladies' Jazz Festival 2025 - Katie Melua (koncert) **23.40** Żona do podziachu (komedia).

TVN

5.55 Ukryta prawda **6.50** Kuchenne rewolucje. Duszniki-Zdrój **7.45** Dzień dobry wakacje **11.30** Na Wspólnej (s.) **13.20** Bitwa o gości (reality show) **14.25** Kuchenne rewolucje **15.30** Anatomia piękna **16.35** Lara Croft Tomb Raider. Kolebka życia (film przygodowy) **19.00** Fakty, sport, pogoda **19.45** Uwaga! **20.00** Seks w wielkim mieście (komedia USA) **23.15** Plotka.

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.55** Sekretne życie zwierzątek domowych 2 (film anim.) **10.45** Zaginiony świat. Park jurajski (film USA) **13.30** Gliniarze (s.) **16.45** Serce nie służy (komedia romantyczna) **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda **19.55** Biesiada w Polsce - Mrągowo 2025 **23.00** Poranek kojota (komedia).

TVC 1

6.00 Pieczenie na niedzielę **6.35** O fajce z myślącym i jeleniem **7.05** Wychowanie **7.35** Życie jest ciężkie (film) **8.30** Słowacko się nie sądzi (s.) **9.35** Uśmiechy Jaroslava Papouška **10.20** Ojciec Brown (s.) **11.05** Wszystko-party **12.00** Z metropolii, Tydzień w regionach **12.25** Nasze hobby **13.00** Wiadomości **13.05** Dary króla węży (bajka) **13.55** Jak s Kubou šili všichni čerti (bajka) **14.35** Słonecznik (bajka) **15.15** Gdzie słońce nie chodzi (film) **16.20** Hercule Poirot (s.) **18.05** Pod jednym dachem (s.) **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.05** Cuda natury **21.20** Wszystko-party **22.05** Lista przebojów telewizyjnej rozrywki **23.00** Komisarz Florence (s.) **0.30** Niebezpieczne związki (s.).

TVC 2

6.00 Niesamowite zjawiska natury **6.50** Gdzie ma źródła Amazonka **7.25** Upadek władców Majów **8.20** Na rowerze po Czechach **8.30** Znane i nieznane historie czeskich zamków **8.55** Odrodzona natura Gór Skalistych: od Yellowstone po Yukon **9.50** Żółka: rzeźmieszek i bojownik boży **10.45** Lotnicze katastrofy **11.30** Chiny na języku **12.20** Rodzina Kennedy: fatalne ambicje **13.10** Niesamowita Japonia **14.05** Wyścigi konne 2025 **15.15** Kolarstwo szosowe: Czech Tour 2025 **17.30** Cudowna planeta **18.25** Pawiany **19.20** Wyrwane z metropolii **19.30** Historie domów **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Kawaler króla jegości (film) **21.30** Zło, które czyni człowieka (film) **23.00** Arsene Lupin (film) **1.05** Piraci: prawdziwa historia.

NOVA

6.25 Karate owca (s. anim.) **6.50** Zig i Sharko (s. anim.) **7.20** Pojedynk na talerzu **8.15** Weekend **9.25** Pościg: wydanie specjalne **10.45** Dzień otwartych drzwi **10.50** Listy do Julii (film) **13.00** Dzień otwartych drzwi **13.05** Akademia policyjna VII: Misja w Moskwie (film) **14.45** Johnny English: Nokaut (film)

16.35 Ocean's 8

Debbie Ocean, siostra słynnego Danny'ego Oceana, planuje spektakularny skok podczas Met Gali w Nowym Jorku. Aby go zrealizować, gromadzi zespół utalentowanych kobiet – każda ma wyjątkowe umiejętności. Razem muszą pokonać strażników, kamery i zabezpieczenia, by ukraść kosztowny naszyjnik. Film to pełna napięcia i humoru opowieść o sprycie, przyjaźni i kobiecej solidarności.

18.55 Knapia (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Mumia (film) **22.35** Rampage: dzika furia (film) **0.50** Akademia policyjna VII: Misja w Moskwie (film).

PRIMA

6.00 M.A.S.H. (s.) **8.30** Autosalonitv **9.35** Incognito **10.40** Einstein – sprawy nieznosnego geniusza (s.) **13.15** Kochany Czechy **15.05** Dojrzałe wino (film) **17.05** Ostatni pójdzie do piekła (film) **18.55** Wiadomości, pogoda, wiadomości kryminalne **19.55** Showtime **20.15** Gliniarz (s.) **22.40** 25 godina (film) **1.25** Krew w piach (film).

NIEDZIELA 17 SIERPNIA

TVP 1

6.20 Słownik polsko@polski (talk show prof. Jana Miodka) **6.55** Słowo na niedzielę. Kuracja relacji **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Łagiewnikach **8.00** Tydzień **8.35** Kolumbowie (s.) **11.00** Przysia (s.) **11.55** Między ziemią a niebem **12.00** Anioł Pański **12.45** Poszukiwacze Nadziei (2) **13.10** Natura w Jedynce. Koziorożec himalajski i jego królestwo **14.00** Fatima (dramat USA) **16.05** Dziedzictwo (s.) **17.00** Teleexpress **17.35** Komisarz Alex 22 (s.) **18.40** Jaka to melodia? (teleturniej) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.20** Matylda (s.) **21.20** Rolnik szuka żony II **22.25** Zakochana Jedynka. Coco Chanel (dramat biograficzny).

TVP 2

6.00 Barwy szczęścia (s.) **6.30** M jak miłość (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.10** Rosół polski (mag.) **11.45** Lato z Radiem i Telewizją Polską. **14.00** Familiada (teleturniej) **14.40** Skoki narciarskie. Letnie Grand Prix w Wiśle **17.15** Tak to leciało! (teleturniej) **18.15** Czarne chmury (s.) **19.20** Rodzinka.pl (s.) **20.00** Czas zemsty (dramat USA) **22.05** Kwiatki polskie w niedzielę **23.20** Ocalić i zginać (dramat).

TVN

6.20 Kuchenne rewolucje. Gdynia **7.15** Magda gotuje internet **7.45** Dzień dobry wakacje **11.30** Co za tydzień **12.15** Agencje, podaj łapę (komedia) **14.15** Kung Fu Panda 3 (film anim.) **16.25** Transformers. Przebudzenie bestii (film SF) **19.00** Fakt, sport, pogoda **19.45** Uwaga! (mag.) **20.00** Ostatni samurai (dramat) **23.25** Inni ludzie (dramat obyczajowy).

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.55** Gru, Dru i minionki (film USA) **10.50** Percy Jackson i bogowie olimpijscy. Złodziej pioruna **13.15** Jeszcze większe dzieci (komedia USA)

15.40 Spider-Man. Bez drogi do domu

Po ujawnieniu swojej tożsamości Peter Parker staje w obliczu ogromnych problemów – nie może prowadzić normalnego życia, a jego bliscy są zagrożeni. Szukając rozwiązania, zwraca się o pomoc do doktora Strange'a, co prowadzi do katastrofalnych konsekwencji i otwarcia międzywymiarowych portali. Do świata Petera wkraczają złoćcy z innych rzeczywistości, a bohater musi stawić czoła największym wyzwaniom, jednocześnie ucząc się odpowiedzialności, odwagi i prawdziwej wartości przyjaźni i poświęcenia.

18.50 Wydarzenia, sport, pogoda **19.55** Uwierz w Mikołaja (komedia) **22.00** Dorwać byłą (komedi romantyczna).

TVC 1

6.00 Ciekawostki z regionów **6.25** Niezwykłe losy **7.20** O Stokrotce (bajka) **7.35** Białe jelenie **8.05** Gdzie słońce nie chodzi (film) **9.10** Pieczenie na niedzielę **9.50** Kalendarium **10.05** Kamera na szlaku **10.35** Obiektyw **11.10** Velké sedlo (s.) **11.55** Pr. rozrywkowy **13.00** Wiadomości **13.05** kogo przewieje (bajka) **13.55** Narzeczona z obrazka (bajka) **14.55** Zbuntowani (musical) **16.45** Dobra Woda (s.) **18.00** Szpital na peryferiach (s.) **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport

20.10 Pod jednym dachem

Ciepła, zabawna i wzruszająca opowieść o rodzinach żyjących w Czechosłowacji tuż przed praską wiosną 1968 roku. Film pokazuje codzienne życie, konflikty pokoleniowe, pierwsze miłości i drobne rodzinne dramaty, łącząc humor z nostalgią i subtelną refleksją nad znaniami społecznymi oraz przemijającym światem dzieciństwa i młodości.

22.10 Wybórna SHOW **22.55** Opowiadania filmowe **0.35** Niebezpieczne związki (s.).

TVC 2

6.00 Cuda ludzkiego geniuszu **6.50** Hitler i Stalin: tajne związki **7.45** Młodzi mordercy Hitlera **8.40** Czechosłowacki tygodnik filmowy **8.50** Poszukiwania utraconego czasu **9.10** Tajemnice Machu Picchu i święta dolina Inków **10.05** Sisi i jej spuścizna **11.00** Księżna Diana **11.50** Windsorowie prywatnie **12.35** Niesamowite kanały wodne **13.30** Chorwackie parki narodowe **13.50** Starożytne rzesze **14.40** Królestwo natury **15.05** Duch gór - irbis **16.10** Życie wojownika **17.00** Z kucharzem dookoła świata **17.55** Burgundia, serce Francji **18.50** Przygody nauki i techniki **19.20** Ciekawostki z regionów **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Szeryf (film) **21.40** Stróż na kolei (film) **23.30** Adolf Eichmann: zeznania diabła **1.25** Cuda techniki.

NOVA

6.20 Karate owca (s. anim.) **6.50** Zig i Sharko (s. anim.) **7.05** Policja Modrava (s.) **8.25** Życie na zamku (s.) **9.15** My, właściciele domków letniskowych **10.15** Twój cudowny ogród **11.00** Pojedynk na talerzu **11.55** Ugotowany (film) **14.10** Dzień otwartych drzwi **14.15** Jak się pozbyć narzeczonej (film) **16.10** Dzień otwartych drzwi **16.15** Przyjaźnia na nie pogodę II: opowieść z Brooklynu (film) **18.05** Pościg: wydanie specjalne **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Policja Modrava (s.) **21.30** Policja kryminalna Anděl (s.) **22.45** Liberator (film) **1.00** Sperminatorzy.

PRIMA

6.10 M.A.S.H. (s.) **8.45** Prima Czechy **9.15** Prima świat **9.50** Gliniarz (s.) **11.00** Partia Terezy Tomáňkovej **11.55** Poradnik domowy **12.50** Poradnik Pepy Li-bickiego **13.55** Ogrodnik w zasięgu ręki **14.35** Poradnik Ládi Hruší **15.15** Jak zbudować marzenie – wydanie specjalne **16.20** Jak poeci czekają na cud (film) **18.55** Wiadomości, pogoda, wiadomości kryminalne **19.55** Showtime **20.15** Żeny w pokuszeniu (film) **22.40** Naśladowca (film) **0.40** Zbrodnie z wrzosowisk (s.).

PONIEDZIAŁEK 18 SIERPNIA

TVP 1

5.55 Info poranek **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Studio Raban **8.00** Czerdziesiąte stolatek (s.) **9.00** Ranczo 5 (s.) **9.55** Komisarz Alex 4 (s.) **10.45** Ojciec Mateusz 27 (s.) **11.35** Królowie (s.) **12.10** Agrobiznes **12.55** Natura w Jedynce. Zagadkowy świat królików **14.00** Wichrowe wzgórze (s.) **14.55** Jaka to melodia? (teleturniej) **15.35** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **16.05** Dziedzictwo (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Jaka to melodia? (teleturniej) **18.00** Reporterzy **18.20** Akacjaowa 38 (s.) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.25** Karbala (s.) **21.15** Koliber (dramat sensacyjny) **23.05** Świat bez fikcji. Skandal. Evenement Molesty.

TVP 2

6.25 Dobre historie (mag.) **6.55** Barwy szczęścia (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie

11.15 Okrasa łamie przepisy. Kuchnia polska.

Karol Okrasa w nowatorski sposób podchodzi

POST SCRIPTUM

UŚMIECHNIJ SIĘ

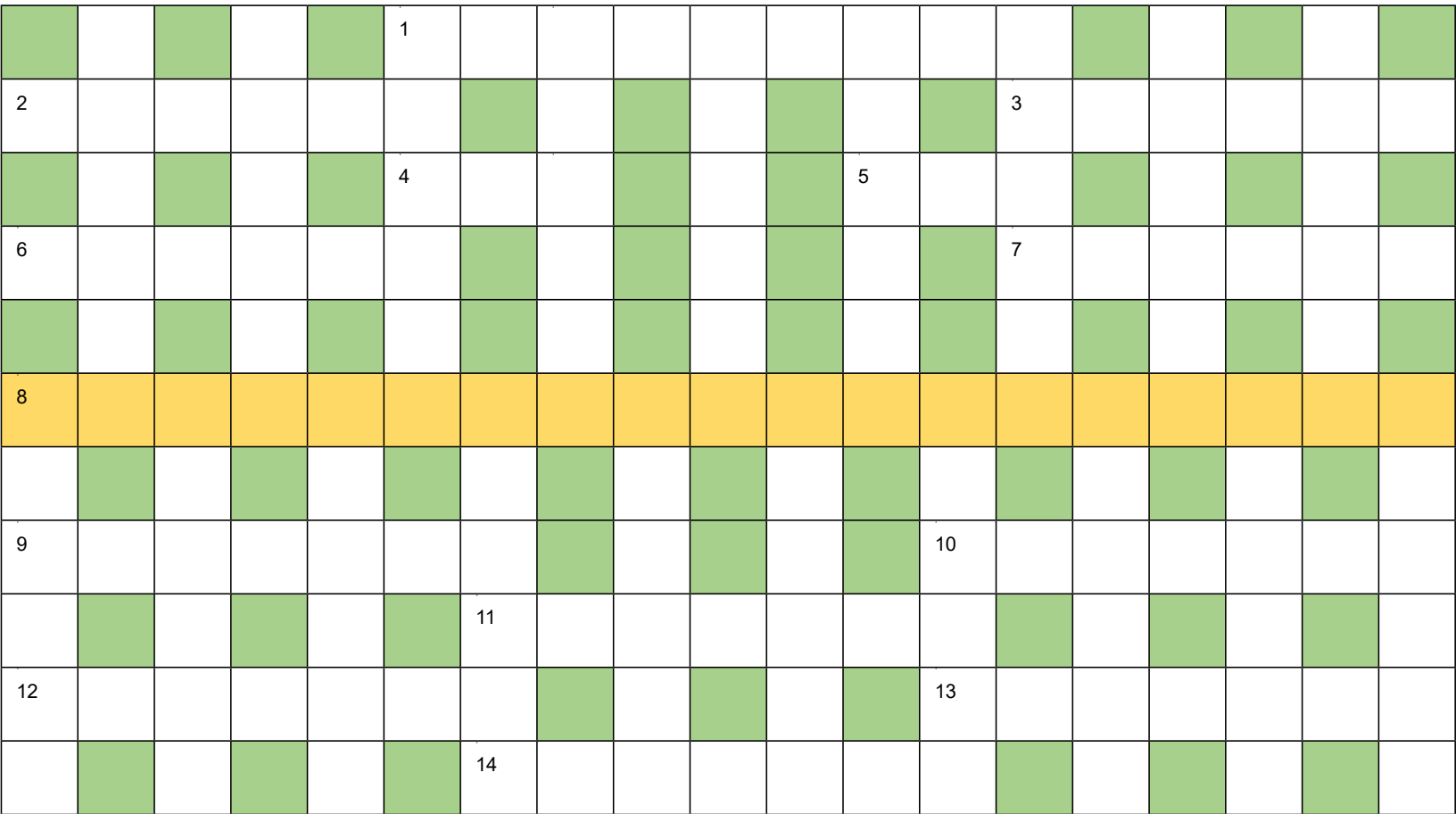
WEHIKUŁ CZASU

Tak było...

Na archiwalnym zdjęciu stadion piłkarski Bazale w Śląskiej Ostrawie. Zdjęcie wykonane z drogi prowadzącej nad stadionem. Czekamy na aktualne ujęcie tego miejsca, które w ostatnich latach uległo dużej metamorfozie. Na odpowiedzi czekamy pod adresem e-mailowym: dabkowski@glos.live.

KRZYŻÓWKA KOMBINOWANA

Wśród autorów poprawnych rozwiązań zostanie rozlosowana nagroda. Rozwiązania prosimy przysyłać na e-mail: info@glos.live. Termin ich nadsyłania upływa w środę 27 sierpnia 2025 r. Nagrodę z 1 sierpnia otrzymuje **Maria Holešowa z Trzanowic**. Autorem dzisiejszej łamigłówki jest Jan Kubiczek.

Rozwiązanie krzyżówki kombinowanej z 1 sierpnia: NIEJEDNE ROZPROSZYŁEM CHMURY NOSEM ZADARTYM DO GÓRY

Rozwiązaniem krzyżówki jest dokończenie fraszki, której autorem jest Jan Izydor Sztaudynger (ur. 28 kwietnia 1904 w Krakowie, zm. 12 września 1970 tamże) – polski poeta, fraszkopisarz, satyryk, teoretyk lalkarstwa i tłumacz: „Jeśli słyszysz dzwonu ton,...”.

- POZIOMO:**
- 1. gatunek chrząszcza lub nazwa miasta powiatowego w Polsce w województwie śląskim, w którym urodził się Jan Kiepusza
 - 2. anegdota, żart, kawał
 - 3. starożytne państwo w północnej Mezopotamii
 - 4. inaczej 12 miesięcy
 - 5. system zapobiegający poślizgowi przy hamowaniu

- 6. „Ostatni ...”, film B. Bertolucciego lub władca panujący w Japonii
- 7. popularny rozpuszczalnik, np. składnik zmywacza do paznokci
- 8. **ROZWIĄZANIE DODATKOWE**
- 9. można go czuć lub go okazywać, inaczej szacunek
- 10. balistyczna albo tenisowa

- 11. zdrobniale o listku modrzewia, świarka czy jałowca
- 12. krótkie, błyskotliwe sformułowanie, wyrażające jakąś prawdę o świecie, ludziach czy moralności
- 13. miejsca dla widzów wokół boiska na stadionie lub areny w cyrku
- 14. powtarzanie tego samego słowa na początku każdego wersu wiersza

PIONOWO: ACHALI, BIAŁKO, CASALE, DAKTYL, EMERYT, IDEINA, IRANKI, JURATA, KIMONO, NAAMAN, NESTOR, OKUCIE, OPTIMA, RYCERZ, SPRZĘT, SZKRAB, TARTAK, TOLEDO, WIELUŃ

Wyrazy trudne lub mniej znane: ANAFORA, ASYRIA

Projekt finansowany ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu pn. Polonia i Polacy za granicą 2023 ogłoszonego przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów. Publikacje wyrażają jedynie poglądy autorów i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP ani Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”

MINISTERSTWO KULTURY

Ministerstwo Spraw Zagranicznych

Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Ostrawie

Fundacja POMOC POLAKOM NA WSCHODZIE im. Jana Olszewskiego

STOWARZYSZENIE „WSPÓLNOTA POLSKA”

Przy wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury RC wydaje Kongres Polaków w RC, ul. Grabińska 33, 737 01 Czeski Cieszyń, IČO: 00535613, w wydawnictwie POL-PRESS, s.r.o. IČO: 26792575 • Adres: Redakcja „Głosu”, ul. Strzelnicza 28, Czeski Cieszyń 737 01 • Redaktor naczelny: Tomasz Wolff, wolff@glos.live • Zastępca redaktora naczelnego, redaktor sportowy: Janusz Bittmar, bittmar@glos.live • Redaktorzy terenowi: Danuta Chlup, danuta.chlup@glos.live • Łukasz Klimaniec, klimaniec@glos.live • Fotoreporter: Norbert Dąbkowski, dabkowski@glos.live • Doradca ds. reklamy: Beata Schönwald, beata.schonwald@glos.live • Projekt makiety: Jacek Utko • Telefony: sekretariat/centrala 558 731 766, e-mail: info@glos.live • www.glos.live • Pismo wychodzi we wtorki i piątki • Dostawę prenumeratorem prowadzi PNS, a.s. Paceřická 1/2773, 193 00 Praha 9-Horní Počernice. Zamówienia pod adresem: První novinová společnost, a.s., Zákaznické centrum, Evropská 888, 664 42 Modřice, e-mail: zakaznickacentrum@pns.cz. Reklamacje tel. 800 400 412 • Kolportaż: PNS, a.s. • Druk: CZECH PRINT CENTER a.s. Na Rovince 876, 720 00 Ostrava-Hrabová • Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie również prawo ich redagowania i skracania • Numer ewidencyjny Ministerstwa Kultury RC: MK ČR E 588, nr Indexu 42501, ISSN 2570-8708.

„Głos” należy do Stowarzyszenia Dzienników Mniejszości Narodowych i Etnicznych Europy MIDAS